

Wetstechnische informatie

Gegevens van de regeling

Overheidsorganisatie	gemeente Heusden
Officiële naam regeling	Afvalbeheerplan 2004-2007
Citeertitel	Afvalbeheerplan 2004-2007
Besloten door	gemeenteraad
Deze versie is geldig tot (als de vervaldatum is vastgesteld)	
Onderwerp	Milieu en afval

Opmerkingen m.b.t. de regeling

Geen.

Grondslagen

1. Wet milieubeheer
2. Gemeentewet

Regelgeving die op deze regeling is gebaseerd (gedelegeerde regelgeving)

Geen.

Overzicht van in de tekst verwerkte wijzigingen

Datum inwerking-treding	Terug-werkende kracht	Betreft	Ontstaansbron: datum ondertekening; bron bekendmaking	Inwerkingtreding: datum ondertekening; bron bekendmaking	Voorstel gemeenteraad
10-2-2004		nieuwe regeling	10-2-2004 -	10-2-2004 -	B200316672

**Afvalbeheerplan
Gemeente Heusden
2004 – 2007**

10 februari 2004

I. Inhoudsopgave

I.	Inhoudsopgave	3
II.	Samenvatting.....	4
III.	Inleiding	5
IV.	Leeswijzer.....	5
1.	Wettelijke kaders en landelijk afvalbeleid	6
1.1	De Wet milieubeheer: Hoofdstuk 10 beheer afvalstoffen.	6
1.2	De Provinciale Milieuverordening	6
1.3	De Algemene Plaatselijke Verordening.....	6
1.4	Het landelijke afvalbeleid	8
1.5	Stimuleringsprogramma afvalscheiding en afvalpreventie van huishoudelijk afval (STAP).....	9
2.	Gemeentelijk afvalbeleid	11
2.1	Beleidsuitgangspunten gemeente Heusden.....	11
2.2	Aanwijzen inzameldienst en samenwerking met de gemeente 's-Hertogenbosch....	11
2.3	Huisvesting Buitendienst Gemeentewerken en een centrale milieustraat in eigen beheer.....	12
2.4	De vervuiler betaalt en invoering tariefdifferentiatie	12
2.5	Gewestelijke samenwerking	13
3.	Afvalbeheer 2004 - 2007.....	15
3.1	Preventie en hergebruik.....	15
3.2	Groente-, fruit- en tuinafval	20
3.3	Huishoudelijk restafval.....	24
3.4	Klein Chemisch Afval.....	28
3.5	Glas.....	31
3.6	Oud papier en karton.....	34
3.7	Textiel.....	39
3.8	Grof huishoudelijk afval	43
3.9	Wit- en Bruingoed.....	47
3.10	Voorlichting en communicatie	50
4.	Uitvoeringsprogramma.....	52
	Bijlage 1	58

II. Samenvatting

In dit afvalbeheerplan worden de kaders geschetst waarbinnen het afvalbeheer in de gemeente Heusden de komende jaren wordt vormgegeven. Binnen deze kaders en de gemaakte keuzes worden de uitvoeringsmaatregelen gepresenteerd. Het afvalbeheerplan is opgesteld naar aanleiding van het per 3 maart 2003 van kracht geworden Landelijke Afvalbeheer Plan.

In het afvalbeheerplan worden allereerst het wettelijk kader en landelijk afvalbeleid geschetst. Vervolgens wordt ingegaan op de huidige situatie in de gemeente Heusden, de resultaten, de beleidskeuzes en de uitwerking van deze keuzes.

In hoofdstuk 3 worden per afvalstroom of onderwerp de uitvoeringsmaatregelen gepresenteerd om de gestelde doelen in het Landelijk Afvalbeheer Plan te bereiken. De volgende afvalstromen en onderwerpen komen aan de orde:

- Preventie en hergebruik
- Groente-, fruit- en tuinafval
- Huishoudelijk restafval
- Klein Chemisch Afval
- Glas
- Oud papier en karton
- Textiel
- Grof huishoudelijk afval
- Wit- en bruingoed
- Voorlichting en communicatie

De genoemde uitvoeringsmaatregelen zijn opgenomen in het uitvoeringsprogramma dat het laatste hoofdstuk van dit afvalbeheerplan vormt. In dit uitvoeringsprogramma zijn alle uitvoeringsmaatregelen chronologisch uitgezet in de tijd die het afvalbeheerplan bestrijkt. Per uitvoeringsmaatregel is een indicatie gegeven van de verwachte kosten en eventuele opbrengsten.

De meeste uitvoeringsmaatregelen kunnen worden uitgevoerd binnen de bestaande budgetten en formatie. Voor de overige maatregelen is aangegeven waar de financiële dekking vandaan komt.

III. Inleiding

Voor u ligt het afvalbeheerplan van de gemeente Heusden voor de periode 2004 tot en met 2007. Voorafgaand aan dit afvalbeheerplan is over het afvalbeleid van de gemeente Heusden een opiniërende discussie gehouden in de commissie Beheerszaken d.d. 27 mei 2003. De gemeenteraad zal vervolgens het ontwerp afvalbeheerplan vaststellen waarna conform de 'openbare voorbereidingsprocedure' (Awb 3.4) een inspraakprocedure zal plaats vinden. Na verwerking van de ingebrachte zienswijzen of bezwaren wordt het afvalbeheerplan definitief vastgesteld door de gemeenteraad.

In dit afvalbeheerplan worden de kaders geschetst waarbinnen het afvalbeheer in de gemeente Heusden de komende jaren wordt vormgegeven. Tegelijk worden binnen deze kaders en de gemaakte keuzes de uitvoeringsmaatregelen gepresenteerd. Het afvalbeheerplan is dan ook beleidsplan en uitvoeringsplan in één.

Het afvalbeheerplan is opgesteld naar aanleiding van het per 3 maart 2003 van kracht geworden Landelijke Afvalbeheer Plan. Hierin worden de kaders geschetst voor het gemeentelijke afvalbeheer. In het Landelijk Afvalbeheer Plan wordt aan gemeenten een actieve rol gevraagd bij het terugdringen van de hoeveelheid afval van huishoudens.

Het afvalbeheerplan gaat niet in op afval bij bedrijven. Waar mogelijkheden of kansen liggen zal dit worden meegenomen bij de vergunningverlening. Veel zaken zijn geregeld in de Algemene Maatregelen van Bestuur die voor diverse bedrijven gelden.

Dit afvalbeheerplan gaat ook niet in op zwerfafval. Voor zwerfafval is een apart "Plan van Aanpak Zwerfafval" geschreven, dat op 13 mei 2003 door het college is vastgesteld. Inhoudelijke afstemming heeft plaatsgevonden.

IV. Leeswijzer

Het afvalbeheerplan bestaat uit een aantal hoofdstukken.

In hoofdstuk 1 worden het algemene beleidskader en de wettelijke regels beschreven.

In hoofdstuk 2 wordt het huidige afvalbeheer in de gemeente Heusden geschetst.

Hoofdstuk 3 gaat vervolgens per afvalstroom uitgebreid in op de wettelijke regels en de landelijke beleidskaders, de huidige situatie in de gemeente Heusden, de resultaten, de beleidskeuzes en de uitwerking van deze keuzes.

In hoofdstuk 4 wordt een overzicht gegeven van de uit te werken acties, de tijdsplanning en, voor zover inzichtelijk, de kosten en baten.

1. Wettelijke kaders en landelijk afvalbeleid

1.1 De Wet milieubeheer: Hoofdstuk 10 beheer afvalstoffen.

De wettelijke regels voor het beheer van afvalstoffen zijn opgenomen in hoofdstuk 10 van de Wet milieubeheer. Specifiek voor gemeenten is hier de zorgplicht voor de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen beschreven.

In dit hoofdstuk staan de wettelijke taken die door een gemeente moeten worden uitgevoerd en – in een aantal gevallen – de wijze waarop ze moeten worden uitgevoerd. Daarnaast is in het Besluit beheer wit- en bruingoed verder geregeld welke taken de gemeente heeft bij het gescheiden inzamelen van wit- en bruingoed.

Op 1 mei 2002 is hoofdstuk 10 van de Wet milieubeheer gewijzigd (Staatsblad 2001, 346). Deze wijziging van de wet heeft geen grote consequenties met zich meegebracht voor de gemeentelijke zorgplicht voor de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen. Wel is het zo dat de wet de zorgplicht voor handelingen met afvalstoffen uitbreidt tot 'een ieder' (dat wil zeggen burgers en bedrijven). Verder is de wijziging vooral belangrijk omdat in deze wijziging geregeld wordt dat het Ministerie van VROM iedere vier jaar een afvalbeheerplan opstelt. In dit beheerplan worden de kaders beschreven die voor de gemeenten belangrijk zijn. De gemeenten zijn verplicht zich te conformeren aan dit afvalbeheerplan.

Gemeenten hebben de mogelijkheid om de kosten voor de afvalverwijdering te verhalen op de burger. Dat kunnen zij doen door de burger een afvalstoffenheffing te laten betalen. Dit is echter niet verplicht. De kosten voor de inzameling van huishoudelijk afval mogen ook betaald worden uit bijvoorbeeld de onroerend zaak belasting.

1.2 De Provinciale Milieuverordening

De Provinciale Milieuverordening is een nadere uitwerking van hoofdstuk 10 van de Wet milieubeheer. In de Provinciale Milieuverordening staat beschreven welke afvalstromen gemeenten minimaal gescheiden moeten inzamelen. In Noord-Brabant zijn dat: oud papier en karton, glas, klein chemisch afval, textiel, asbest, wit- en bruingoed en groente-, fruit- en tuinafval.

Verder regelt de PMV ook het vervoer en de registratie van afvalstoffen en een groot aantal andere uitvoeringszaken.

1.3 De Algemene Plaatselijke Verordening

Op grond van artikel 10.10 uit de Wet milieubeheer moeten gemeenten regels vaststellen inzake het zich ontdoen van huishoudelijke afvalstoffen. Deze regels kunnen worden vastgelegd in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) of een afvalstoffenverordening.

In de gemeente Heusden zijn de regels voor het zich ontdoen van huishoudelijke afvalstoffen vastgesteld in de APV. In de APV zijn de algemene regels vastgelegd voor de verplichte scheiding van bepaalde afvalstromen zoals oud papier, textiel en dergelijke. In de gemeente Heusden zijn de algemene regels uit de APV niet uitgewerkt in meer concrete uitvoeringsbesluiten.

De wijziging van de Wet milieubeheer heeft gevolgen voor de APV. Omdat de Wet milieubeheer de zorgplicht voor handelingen met afvalstoffen uitbreidt tot 'een ieder' (dat wil zeggen burgers en bedrijven), is een overlap ontstaan met bepalingen uit de APV. Verder

kunnen de in de APV opgenomen bepalingen over zwerfafval op de wet worden gebaseerd. De APV mag straks geen vergunningstelsel meer inhouden voor het inzamelen van andere afvalstoffen dan huishoudelijke afvalstoffen. Over een aanpassing van de modelafvalstoffenverordening overleggen VROM en VNG momenteel. Gemeenten moeten vervolgens binnen twee jaar de APV aanpassen.

1.4 Het landelijke afvalbeleid

In de wijziging van de Wet Milieubeheer is opgenomen dat de Minister van VROM iedere vier jaar een afvalbeheerplan opstelt. Het eerste Landelijk Afvalbeheer Plan (LAP) is op 3 maart 2003 in werking getreden. In het plan wordt aangegeven wat de hoofdlijnen zijn van het beleid voor afvalpreventie en afvalbeheer, hoe die hoofdlijnen voor afzonderlijke afvalstoffen zijn uitgewerkt, wat de benodigde capaciteit van bepaalde beheersvormen is en wat het beleid is voor grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen. Het LAP is tevens een uitwerking van het Nationale Milieubeleidsplan voor het onderdeel afvalbeheer.

Alle overheden moeten rekening houden met het LAP. Deze verplichting vloeit voort uit artikel 10.14 van de Wet milieubeheer. Dat lagere overheden zijn "gebonden" aan een plan dat de Minister vaststelt, wordt ook wel aangeduid als "verticale binding". Hierin onderscheidt het LAP zich van overige milieubeleidsplannen die de Wet milieubeheer noemt. Daarbij is alleen het bestuursorgaan dat het plan vaststelt verplicht er rekening mee te houden. In het LAP wordt aan gemeenten de verplichting gesteld zich maximaal in te zetten voor preventie van het ontstaan van afval zowel bij particulieren als bedrijven en voor verbetering van de gescheiden inzameling van afvalstoffen. Hieronder wordt nader ingegaan op wat dat voor de gemeente betekent.

Belangrijk doel van het LAP is meer preventie en nuttige toepassing en minder verwijdering van afval. De totale hoeveelheid huishoudelijk afval is de laatste jaren verder toegenomen. Op dit moment wordt, inclusief grof huishoudelijk afval, 45% van al het huishoudelijk afval gescheiden ingezameld. De doelstelling van het LAP is dat in 2006 landelijk 60% van het huishoudelijk afval nuttig wordt toegepast. Het doel is om landelijk te komen tot een niveau van 55% scheiding aan de bron van al het huishoudelijk afval, inclusief grof huishoudelijk afval. Om tot een totaal van 60% nuttige toepassing te komen wordt tevens ingezet op nascheiding van huishoudelijk restafval (5%).

Zoals gezegd hebben gemeenten in de uitvoering van het landelijk afvalbeleid en de realisatie van de doelstellingen een belangrijke taak. De doelstelling van 55% kan alleen gerealiseerd worden door gescheiden inzameling van de verschillende afvalstromen door de gemeenten. De doelstelling van 55% voor de totale hoeveelheid afval is uitgesplitst naar taakstellingen per afvalstroom. Deze taakstellingen, uitgedrukt in percentages, zijn op hun beurt weer vertaald naar zogenaamde richtlijnen. Deze richtlijnen zijn het gemiddeld aantal kilogrammen van de verschillende afvalstromen dat per inwoner per jaar gescheiden kan worden.

Deze taakstellingen en richtlijnen zijn niet nieuw, in eerdere beleidsplannen bestonden ze al voor oud papier, textiel, glas, klein chemisch afval en groente-, fruit- en tuinafval. Nieuw is dat er een doelstelling voor grof huisvuil is opgenomen.

Een ander belangrijk verschil is dat de doelstellingen per stedelijkheidsklasse verschillend zijn. De praktijk heeft de afgelopen jaren laten zien dat landelijke, weinig stedelijke, gemeenten veel beter in staat zijn afval gescheiden in te zamelen dan grote steden. Nieuw is dat de haalbaarheid van de doelstellingen een criterium is geworden. 'Haalbaarheid' betekent dat de doelstellingen voor gescheiden inzameling per stedelijkheidsklasse verschillen. Immers het is gebleken dat landelijke (kleine) gemeenten eenvoudig een hoge respons halen bij gescheiden afvalinzameling terwijl voor grote steden de doelstellingen onbereikbaar zijn gebleken. Ondanks een differentiatie naar stedelijkheidsklasse moet het percentage gescheiden ingezameld afval over de hele linie worden verbeterd. In veel gevallen is dat ook mogelijk.

De gemeente Heusden bevindt zich in de categorie stedelijkheidsklasse 4 of 5 (weinig stedelijke gemeente). Dit betekent dat in de gemeente Heusden in 2006 60% van al het

huishoudelijk afval gescheiden moet worden ingezameld tegenover de gemiddelde landelijke doelstelling van 55%.

In de volgende tabel zijn de taakstellingen en inzamelrichtlijnen nog eens op een rij gezet.

Afvalstoffen die door consumenten gescheiden moeten worden	Behaalde (landelijke) percentage gescheiden inzameling in 2000 (%)	Landelijke doelstelling gescheiden inzameling in 2006 (%)	Inzamelrichtlijn in kg/jaar/inwoner (in 2006) voor weinig stedelijke gemeenten
groente-, fruit- en tuinafval	53	55	125
oud papier en karton	50	75	90
glas	63	90	23
textiel	33	50	5
klein chemisch afval	54	90	2
wit- en bruingoed	73	90	--
grof huisvuil	--	75	--

Om te kunnen voldoen aan deze doelstellingen zullen in 2004 sorteerproeven worden uitgevoerd om te onderzoeken voor welke afvalstromen nog een verbetering in de afvalscheiding kan worden gerealiseerd.

1.5 Stimuleringsprogramma afvalscheiding en afvalpreventie van huishoudelijk afval (STAP)

Om gemeenten te ondersteunen bij hun afvalbeheer zijn in 2001 rijk, provincies en gemeenten samen gestart met het Stimuleringsprogramma Afvalscheiding en Preventie van Huishoudelijk Afval (STAP). Het is een programma met projecten die gemeenten ondersteunen bij het voorkomen van huishoudelijk afval, het verbeteren van gescheiden inzameling en het terugdringen van zwerfafval. Met STAP wordt uitvoering gegeven aan het beleid uit het Landelijk afvalbeheerplan en afspraken uit het derde Convenant verpakkingen. Gemeenten kunnen actief meewerken aan STAP. Door het bij elkaar brengen van praktijkkennis kunnen goed werkbare, praktijkgerichte oplossingen gevonden worden voor afvalvraagstukken.

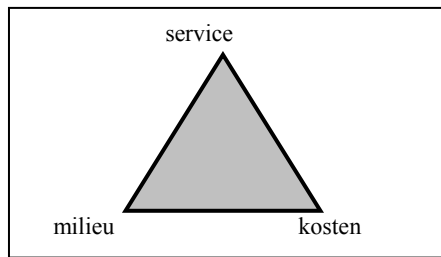
Monitoren

Met het opnemen van doelstellingen voor gescheiden inzameling is opnieuw duidelijk geworden dat het monitoren van afvalstromen belangrijk is. Voorheen gebeurde dit vooral via enquêtes van het Centraal Bureau voor de Statistiek. Echter indien een gemeente haar resultaten en/of kosten wilde vergelijken met andere gemeenten bleek dit moeilijk zo niet onmogelijk. Daarom is nu in het kader van het programma STAP een Gemeentelijke Afvalmonitor verschenen. Hierin staan nauwkeurig omschreven definities, prestatie-indicatoren, te verzamelen gegevens en modellen voor de berekeningen van kosten.

De prestatie-indicatoren hebben betrekking op de drie prestatiegebieden uit de zogenaamde afvaldriehoek:

- milieu
- kosten

- service

De gemeente Heusden verzamelt sinds 2000 de meeste relevante gegevens. Ambtelijk worden gegevens over de ingezamelde en afgevoerde hoeveelheden van de verschillende afvalstoffen geregistreerd. De kosten voor de verwerking, het transport enzovoorts worden verwerkt in de begroting. Het monitoringsvoorstel uit het STAP zal van de gemeente Heusden nauwelijks extra inzet vergen.

Om de gegevens beter te kunnen monitoren zal in 2004 worden onderzocht of de gemeente Heusden hiervoor speciale software kan aanschaffen. Hiermee zouden de inspanningen om te voldoen aan het monitoringsvoorstel uit het STAP nog verder worden geminimaliseerd.

2. Gemeentelijk afvalbeleid

2.1 Beleidsuitgangspunten gemeente Heusden

De gemeente Heusden heeft niet eerder een afvalbeleidsplan vastgesteld. De doelstellingen voor het gemeentelijke afvalbeleid worden verwoord in het jaarlijkse milieuprogramma en in een aantal eerdere college- en raadsbesluiten. In dit hoofdstuk worden de eerder vastgestelde beleidsuitgangspunten op een rij gezet.

Vanaf 1994 zijn gemeenten verplicht GFT-afval gescheiden in te zamelen. Ten behoeve van deze inzameling zijn de drie voormalige gemeenten in de jaren negentig (van de vorige eeuw) overgestapt naar mini- of duocontainers voor GFT- en restafval. Het is een open deur te stellen dat de omschakeling naar een gescheiden inzameling de nodige voeten in de aarde heeft gehad. In 1991 werden in de voormalige gemeente Heusden 240 liter containers voor restafval ingevoerd, in 1994 uitgebreid met een 140 liter container voor GFT-afval. GFT- en restafval werden vanaf dat moment alternerend ingezameld. In Drunen zijn in 1993 de duocontainers ingevoerd en in Vlijmen in 1996. In deze laatste gemeenten wordt sindsdien wekelijks zowel het GFT- als het restafval ingezameld. Met het vaststellen van een inzamelstructuur en de aanschaf van de inzamelmiddelen werd in belangrijke mate het serviceniveau voor de huis-aan-huis inzameling vastgelegd.

2.2 Aanwijzen inzameldienst en samenwerking met de gemeente 's-Hertogenbosch

Bij de gemeentelijke herindeling had alleen de voormalige gemeente Drunen een eigen inzameldienst. In de voormalige gemeente Heusden werd samengewerkt met de Afvalstoffendienst, Vlijmen had een contract met een private marktpartij: Van Gansewinkel. In 1996 is door Empowerman een onderzoek uitgevoerd naar (de verschillen in) de uitvoering van de afvalinzameling in de verschillende gemeenten Drunen, Heusden en Vlijmen.

In 1997 is door K+V Organisatie Adviesbureau nader onderzoek uitgevoerd naar de vormgeving van de reinigingstaken en de toekomst van de werven en milieustraten. Dit onderzoek leidde tot de volgende aanbevelingen:

- de wijze van inzameling loopt uiteen in de drie voormalige gemeenten: uniformering is gewenst;
- een eigen inzameldienst is voor een gemeente met de omvang van de gemeente Heusden niet haalbaar;
- samenwerking met een publieke partij biedt de beste kansen;
- de gemeentewerven en milieustraten kunnen beter worden samengevoegd tot één centrale huisvesting van de Buitendienst Gemeentewerken.

In mei 1998 besloot de gemeenteraad om mogelijke samenwerkingsverbanden verder te onderzoeken en om een centrale huisvesting voor de buitendienst verder uit te werken.

In december 1999 sprak de gemeenteraad de intentie uit de samenwerking met de gemeente 's-Hertogenbosch verder te onderzoeken en uit te werken.

Op 12 december 2000 besloot de gemeenteraad tot een gemeenschappelijke regeling met de gemeente 's-Hertogenbosch voor de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen. Belangrijkste punten uit dit besluit zijn: bestuurlijke zeggenschap, handhaving van het serviceniveau tot en met 2004 en invoering tariefdifferentiatie na 2005.

2.3 Huisvesting Buitendienst Gemeentewerken en een centrale milieustraat in eigen beheer

In februari 2002 heeft de gemeenteraad gesloten om in eigen beheer een milieustraat te exploiteren. Deze centrale milieustraat zal gerealiseerd worden aan de Duinweg in Drunen op de plaats van de milieustraat van de voormalige gemeente Drunen. Omdat de huidige inrichting niet meer voldoet aan de huidige eisen op het gebied van klantvriendelijkheid, arbeidsomstandigheden (ARBO) en milieu zal een ingrijpende herinrichting plaatsvinden. Daarbij zal zo veel mogelijk van de huidige fysieke inrichting gebruik gemaakt worden. De plannen voor een centrale milieustraat zijn inmiddels verder uitgewerkt. De verschillende vergunningprocedures zijn opgestart. De realisatie kan starten zodra de vergunningen en de wijziging van het bestemmingsplan de wettelijke procedures doorlopen hebben. Naar verwachting zal dit de komende jaren plaats gaan vinden.

2.4 De vervuiler betaalt en invoering tariefdifferentiatie

In 2000 heeft de raadscommissie MOW positief geadviseerd over invoering van een vorm van tariefdifferentiatie. Daarbij zijn de volgende zaken afgewogen:

- de kans op ontwijkgedrag versus de mate van een rechtvaardige kostenverdeling;
- de verhouding tussen de kosten van realisatie van het systeem en de lagere kosten door betere scheidingsresultaten en minder aangeboden restafval;
- de maatschappelijke acceptatie en de daadwerkelijke gedragsverandering van de burgers;
- aandacht voor de financiële consequenties bij afschrijving van het huidige containerpark c.q. de mogelijkheden het bestaande containerpark te gebruiken.

De commissie adviseerde tariefdifferentiatie stapsgewijs in te voeren. Allereerst zouden burgers nieuwe (uniforme) containers krijgen waarbij zij konden kiezen voor een containervolume met een bijbehorend tarief. Hierbij bestond de mogelijkheid na de gemaakte keuze te switchen naar een ander volume. Daarna zou een combinatie van containervolume en aanbiedfrequentie ingevoerd worden. Een tariefstelling op basis van aangeboden gewicht werd niet geadviseerd.

Bij de verdere uitwerking bleek dat in 2000 invoering van tariefdifferentiatie op dat moment alleen tegen substantiële meerkosten mogelijk was door de balanssanering waardoor de bestaande afboekwaarde van de containers flink was gestegen en de prijs van nieuwe containers flink hoger uitviel dan aanvankelijk geraamd. Daarom is op 12 december 2000 door de gemeenteraad besloten om het huidige serviceniveau, met de onderlinge verschillen tussen de kernen, voor een periode van 4 tot 5 vijf jaar te handhaven. Deze periode kon benut worden om de landelijke ontwikkelingen op het gebied van tariefdifferentiatie nauwlettend te volgen.

In de aanloop naar de begroting 2002 werd de commissie MOW opnieuw om advies gevraagd over het principe de vervuiler betaalt. Doordat de afvalstoffenheffing in de periode 1998 – 2001 niet was verhoogd of geïndexeerd werd het gat tussen de werkelijke kosten voor verwijdering van het huishoudelijk afval en de inkomsten uit de afvalstoffenheffing steeds groter. Daarom werd besloten om in vier jaren tot een 100% kostendekking te komen uit de afvalstoffenheffing. Daarbij werd de huidige tariefindeling van een- en meerpersoonshuishoudens gehandhaafd en zouden de tarieven op de milieustraat in enkele jaren worden opgetrokken tot het gemiddelde niveau in de regio.

2.5 Gewestelijke samenwerking

Gewestelijke samenwerking op het gebied van afval is, in heel Noord-Brabant, de laatste jaren steeds verder afgebouwd. De stortplaatsen (en afvalverbrandingsinrichtingen) zijn overgedragen aan een private partij, ESSENT.

De stortplaats Vlagheide in Schijndel kon echter niet overgedragen worden. Deze stortplaats is bijna volgestort. Daarna kan de stortplaats worden afgedicht en de nazorgvoorzieningen worden ingericht. Omstreeks 2013 kan deze stortplaats voor de, in principe eeuwigdurende, nazorg aan de provincie worden overgedragen. Om die reden zal het Stadsgewest 's-Hertogenbosch, waarin de gemeente Heusden deelneemt, in stand gehouden moeten worden.

Vanuit deze regionale samenwerking is een ambtelijk overleg actief. In dit overleg worden ervaringen uitgewisseld (kwaliteitscirkel), resultaten van gescheiden inzameling vergeleken en besproken (benchmarking) en wordt waar nodig het regionale portefeuillehoudersoverleg voor Milieu en Afval geadviseerd over ontwikkelingen rondom de stortplaats Vlagheide of andere zaken zoals de mogelijkheden voor afstemming van de tarieven op de milieustraten.

In 2002 is door het ambtelijke overleg in opdracht van de portefeuillehouders een onderzoek uitgevoerd naar de kosten en organisatie van de afvalverwijdering. Het onderzoek is uitgevoerd door Bureau Milieu en Werk uit Tilburg. Naar aanleiding van de resultaten uit dit onderzoek is door het portefeuillehoudersoverleg afgesproken dat waar gemeenten kansen zien samengewerkt zal worden maar dat de verschillen in organisatie en serviceniveau te groot zijn om de tarieven op de milieustraten gelijk te trekken.

3. Afvalbeheer 2004 - 2007

3.1 Preventie en hergebruik

Landelijk beleid

Op de zogenaamde Ladder van Lansink staat afvalpreventie bovenaan:

Ladder van Lansink:

- *Preventie*
- *Product hergebruik*
- *Materiaal hergebruik*
- *Nuttige toepassing*
- *Verwijdering met omzetting in energie*
- *Verwijdering op andere wijze dan storten*
- *Storten*

In het Landelijk Afvalbeheer Plan (LAP) is afvalpreventie een van de hoofddoelstellingen. Afvalpreventie richt zich op het voorkomen dan wel het beperken van het ontstaan van afval maar ook op het verminderen van de milieuschadelijkheid van afvalstoffen. Afvalpreventie begint al bij ontwerp ('eco-design') en productieprocessen door minder vervuiling, efficiëntere productie en een lager energieverbruik.

Het beleid inzake afvalpreventie heeft zich de laatste vijftien jaren vooral op bedrijven gericht, hier was in eerste instantie de meeste winst te behalen. Dit beleid heeft zijn vruchten afgeworpen: de groei van het industriële afval is in de jaren negentig van de vorige eeuw losgekoppeld van de groei van het bruto nationaal product.

De groei van het huishoudelijk afval tussen 1985 en 2000 was groter dan de economische groei. Het is in die jaren nauwelijks gelukt het gedrag van consumenten en huishoudens te beïnvloeden. Op rijksniveau is het doel voor de komende jaren de groei van het huishoudelijk afval te ontkoppelen van de economische groei. Daarom worden consumenten als doelgroep maar ook als marktpartij in de totale keten steeds belangrijker. De consument kan bijdragen aan preventie door bij de aankoop en het gebruik zich te laten leiden door het afvalaspect. In landelijk beleid en stimuleringsprogramma's wordt ruim aandacht gegeven aan acties om afvalpreventie bij huishoudens vorm te geven. Gemeenten wordt hierin een belangrijke rol toebedeeld. Afvalpreventie kan worden opgepakt als onderdeel van bredere activiteiten gericht op duurzaamheid zoals Locale agenda 21, instellen van ecoteams, enzovoorts.

De producent kan bijdragen aan afvalpreventie door bij het ontwerp van een product rekening te houden met de afvalaspecten van productie, gebruik en afdanking. De overheid stimuleert dit door het sluiten van convenanten, zoals bijvoorbeeld het Convenant Verpakkingen.

Afvalpreventie kan ook vorm gegeven worden via kringloopactiviteiten. Kringloopbedrijven werken producthergebruik in de hand. Producthergebruik betekent dat een product dat in de afvalfase belandt direct, zonder bewerkingen wordt hergebruikt. Direct producthergebruik gaat in de Ladder van Lansink boven materiaalhergebruik. Materiaalhergebruik betekent dat zodra een product in de afvalfase belandt, de materialen of onderdelen waaruit een product

is samengesteld, worden gescheiden en hergebruikt

Er zijn verschillende types kringloopbedrijven te onderscheiden. Er zijn kringloopbedrijven die kringloopbedrijvigheid meenemen als onderdeel van de totale afvalverwerking door bijvoorbeeld exploitatie van afvalbrengrstations of huis-aan-huis inzameling van grof vuil. Niet alleen producten voor hergebruik worden ingezameld, ook worden zoveel mogelijk materialen ingezameld en gescheiden gehouden voor materiaalhergebruik (bijvoorbeeld oude metalen).

Daarnaast zijn er kringloopbedrijven die alleen direct herbruikbare producten inzamelen of producten die na kleine reparaties herbruikbaar zijn. Het overige, onbruikbare grof huisvuil zamelen zij niet in.

Bij kringloopbedrijven kan ook onderscheid gemaakt worden in de sociale doelstellingen en financiering. Allereerst de min of meer commerciële kringloopbedrijven die, vanuit een milieudoel, een winst oogmerk hebben en afvalinzameling en personeelsbeleid daar op afstemmen.

Daar staan tegenover de kringloopbedrijven die een sociaal maatschappelijk doel hebben omdat zij werkgelegenheid verschaffen voor mensen die moeite hebben om op de reguliere arbeidsmarkt aan de slag te kunnen. In deze gevallen wordt er geld bijgelegd afhankelijk van de maatschappelijke doelstelling en/of is het al voldoende als budgettair neutraal gewerkt kan worden.

Voor alle kringloopbedrijven geldt dat zij de lat steeds hoger leggen: de producten die geaccepteerd worden moeten niet alleen van een goede kwaliteit zijn maar er moet ook vraag naar zijn in de kringloopwinkels.

Huidige situatie gemeente Heusden

Op het gebied van preventie zijn in de gemeente Heusden, evenals in andere gemeenten, weinig cijfers bekend. Er zijn in de afgelopen jaren geen preventieacties gehouden. De laatste is geweest begin jaren negentig van de vorige eeuw in de voormalige gemeenten Vlijmen en Drunen waar het thuiscomposteren werd gestimuleerd door compostvaten te verkopen.

Voor de inwoners van de gemeente Heusden is het mogelijk om kringloopbedrijven in de buurgemeenten Waalwijk en 's-Hertogenbosch te bellen om bruikbare spullen op te halen. Het besluit de spullen wel of niet op te halen ligt bij het betreffende kringloopbedrijf.

In 1998 is in dit kader een verkennende studie uitgevoerd naar de mogelijkheden voor samenwerking met WML en de gemeenten Loon op Zand, Waalwijk en Heusden. In deze verkenning werd gezegd dat regionale samenwerking schaalvoordelen zou kunnen opleveren. Deze schaalvoordelen zouden afhankelijk zijn van de mate van samenwerking. De samenwerking zou kunnen variëren van het inzamelen van de herbruikbare fractie van het grof huisvuil en het wit- en bruingoed door het kringloopbedrijf tot een gemeenschappelijke regeling tussen de gemeenten voor de totale afvalinzameling.

Op 19 februari 2002 heeft de gemeenteraad aangegeven dat zij onderzocht wil hebben of een kringloopbedrijf in de gemeente mogelijk is, al dan niet op de milieustraat. Naar aanleiding daarvan hebben (ambtelijk) enkele verkennende gesprekken plaatsgevonden met kringloopbedrijven. Opgemerkt dient te worden dat het bestemmingsplan niet toelaat dat een kringloopwinkel op of bij de milieustraat gevestigd wordt.

Uitvoeringsmaatregelen

- Om afvalpreventie te stimuleren zal de gemeente Heusden de komende jaren voor enkele concrete acties kiezen. Hierbij valt, afhankelijk van de behoefte bij burgers, te denken aan bijvoorbeeld het stimuleren van milieuvriendelijk winkelen, thuiscomposteren of weren van reclaimedrukwerk. Er zijn landelijk steeds meer ideeënboeken voor dergelijke acties. Als eerste zal daarin gezocht worden naar een aansprekende actie die aansluit bij onze gemeente en zullen geen eigen campagnes worden ontwikkeld.

- De mogelijkheden zullen worden onderzocht tot samenwerking met een kringloopbedrijf dat (vanuit een milieudoelstelling) kostendekkend werkt. Deze samenwerking heeft geen invloed op of leidt slechts tot een marginale verhoging van de afvalstoffenheffing. Hierbij zullen de volgende praktische aspecten worden onderzocht:
  - de wijze van inzameling: op afroep huis-aan-huis of via de milieustraat en hoe moet in dat laatste geval omgegaan worden met het tarief aan de poort;
  - hoe moet worden omgegaan met de restfractie die ontstaat als (aan huis) ingezamelde producten toch als afval verwijderd moeten worden.

3.2 Groente-, fruit- en tuinafval

Landelijk beleid

Groente-, fruit- en tuinafval (GFT-afval) is de organische fractie van het huishoudelijk afval. Er is een lijst met scheidingsregels voor een gedetailleerde beschrijving. In de Wet milieubeheer (hoofdstuk 10, Beheer afvalstoffen) is de gescheiden inzameling van GFT-afval wettelijk vastgelegd: gemeenten moeten GFT-afval wekelijks gescheiden inzamelen bij of nabij elk perceel. Van deze wekelijkse inzamelplicht mag de gemeenteraad afwijken in het belang van een doelmatig beheer van afvalstoffen (meestal alternerend inzamelen).

Bij de publicatie van het ontwerp-LAP is opnieuw discussie ontstaan over de noodzaak en het nut om GFT apart te blijven houden. De mogelijkheden om GFT-afval mee te verbranden met het restafval zijn beter geworden. Daarnaast stellen steeds meer (vooral grote) gemeenten de gescheiden inzameling ter discussie vanwege de vervuilingsgraad, milieuhygiënische bezwaren en een onevenredig hoog kostenniveau. De vermoede (negatieve) gezondheidseffecten van de aparte GFT-inzameling zijn breed uitgemeten in de pers.

Ook in Europees verband wordt gewerkt aan regelgeving die de gescheiden inzameling van GFT moet stimuleren. De Europese Commissie erkent dat de gescheiden inzameling van bio-afval een belangrijke bijdrage kan leveren aan de Europese doelstelling om de hoeveelheid te storten afval te verminderen. Daarbij wil de Commissie ook de kwaliteitseisen voor compost harmoniseren. De Europese verordening dierlijke bijproducten frustreert de Nederlandse milieuwetgeving inzake GFT-afval niet (in deze verordening worden regels gesteld aan het gebruik van bio-afval als veevoeder.)

In het Milieueffectrapport voor het LAP zijn de milieuaspecten van verschillende verwerkingsroutes voor GFT-afval met elkaar vergeleken. Er zijn weinig verschillen gevonden tussen de *bestaande* technieken, nl. gescheiden inzamelen en composteren/vergisten, integraal inzamelen en verbranden of integraal inzamelen en nascheiden en vervolgens composteren/vergisten. Alleen gescheiden inzamelen gevolgd door vergassen en bijstoken van het gas in een elektriciteitscentrale heeft een duidelijk lagere milieudruk. Deze techniek is echter nog in ontwikkeling en wordt in de praktijk nog niet gebruikt.

Het milieueffectrapport leidt samen met andere overwegingen tot de volgende conclusies en acties:

1. Uit oogpunt van beschikbare verwerkingscapaciteit, bedrijfszekerheid en kosteneffectiviteit blijft gescheiden inzamelen van GFT-afval gevolgd door composteren of vergisten voorlopig de meest gewenste verwerkingsroute. Dit verandert pas als het alternatief niet is storten, maar eventuele toekomstige uitbreiding van AVI-capaciteit met een hoog energierendement of capaciteit voor scheiden/vergisten.
2. Gescheiden inzameling van GFT-afval is nodig om vergassen als meest milieuvriendelijk alternatief op termijn mogelijk te maken.
3. De boodschap dat gescheiden inzameling nodig is om GFT-afval te kunnen hergebruiken en om storten te voorkomen blijft geldig.

Het succes van gescheiden inzameling van GFT-afval is vooral een succes vanwege de communicatie: burgers vinden scheiden van GFT-afval normaalste zaak van de wereld om zo bij te dragen aan beter milieu. Als deze boodschap niet meer wordt uitgedragen is de

kans groot dat de burger zich gaat afvragen wat nog het nut is van scheiden van andere afvalcomponenten zoals papier of glas.

In de doelstelling voor GFT-afval voor weinig stedelijke gemeenten wordt er van uitgegaan dat 60% van het GFT-afval gescheiden kan worden ingezameld. Omgerekend betekent dit een richtlijn van zo'n 125 kilogram GFT-afval per inwoner per jaar.

Huidige situatie gemeente Heusden

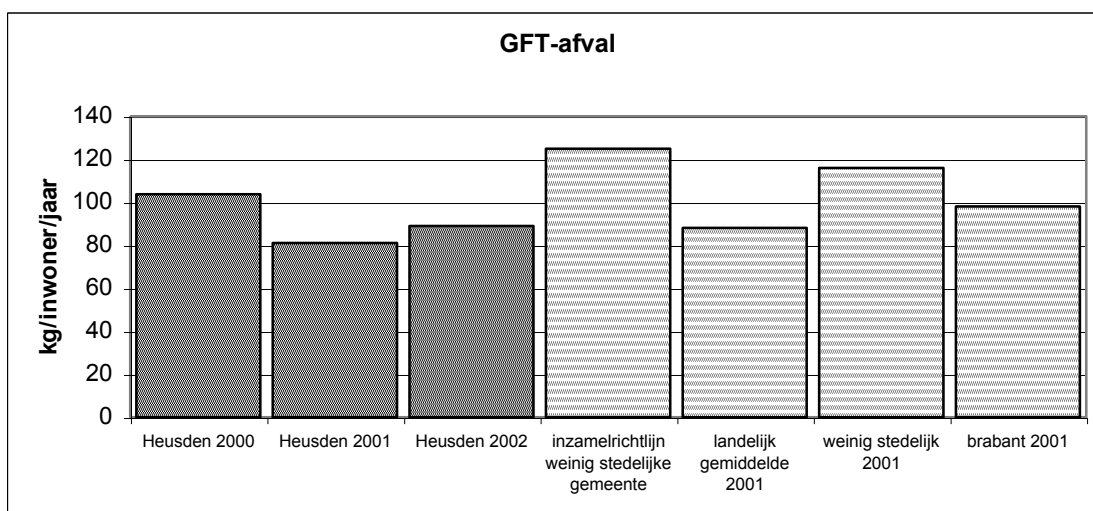
In de kernen Drunen, Elshout, Haarsteeg, Nieuwkuijk en Vlijmen wordt de GFT-fractie tegelijk met de restfractie één keer per week met duobakken ingezameld. In de kernen Doeveren, Heesbeen, Hedikhuizen, Herpt, Heusden en Oudheusden hebben de inwoners een aparte container (140 liter) voor GFT-afval. Deze wordt om de week ingezameld, alternerend met het restafval waarvoor de burgers een 240 liter container hebben. Bij de verzamelcontainers bij en/of in appartementencomplexen wordt in slechts een aantal gevallen GFT gescheiden ingezameld. Bij de overige complexen staat geen GFT-container of is men niet (meer) bekend met het feit dat ook bij verzamelcontainers gescheiden wordt ingezameld. Ook bij 80 huishoudens in Heusden-vesting wordt GFT-afval niet gescheiden ingezameld omdat deze bewoners geen mogelijkheid hebben een minicontainer te plaatsen en daarom hun huisvuil in vuilniszakken moeten aanbieden.

De duobak heeft diverse klantvriendelijke aspecten: de duobak wordt wekelijkse geleegd en men heeft maar ruimte voor één container nodig. Voor de scheiding van GFT kleven er diverse nadelen aan: doordat het maar één container is (met een tussenschot) is een vergissing zo gemaakt. Het is een onzichtbaar scheidingssysteem: burgers zien hun container in een keer geleegd worden en hebben twijfels of het in de vuilniswagen wel gescheiden wordt gehouden. Vooral als een duobak van individuele huishoudens, vanwege vermoedelijke vervuiling van het GFT-afval of omdat het tussenschot scheef staat, inderdaad niet gescheiden moet worden ingezameld.

Ter ondersteuning en verbetering van de gescheiden inzameling van GFT is in de herfst van 2002 een pilot gedraaid met zogenaamde bladbakken. Dit zijn bakken die in de wijk worden geplaatst en waarin bewoners het bladafval van (gemeentelijke) bomen kunnen doen. Hiermee wordt voorkomen dat bewoners, door een piekaanbod in GFT-afval, dit GFT-afval via het restafval afvoeren. Daarnaast worden burgers er op attent gemaakt dat scheiden wel degelijk loont. De proef is met succes afgesloten. In 2003 zullen de bladkorven, als jaarlijks terugkerend onderdeel van de afvalinzameling, weer worden geplaatst.

Resultaten gemeente Heusden

De landelijke inzamelrichtlijn voor een weinig stedelijke gemeente is 125 kg per inwoner. In de gemeente Heusden is sinds 2000 het inzamelresultaat gedaald van 104 kg per inwoner per jaar naar 81 kg in 2001. In 2002 werd 89 kg per inwoner ingezameld.

De oorzaak van de terugval is niet goed te verklaren, daarvoor zouden sorteerprouven nodig zijn. Het serviceniveau is niet gewijzigd, maar er is de laatste jaren ook geen specifieke voorlichtingsactie geweest gericht op het scheiden van GFT-afval.

Uitvoeringsmaatregelen

- Het verbeteren van gescheiden GFT-inzameling krijgt prioriteit. Dit heeft ook een uitstraling voor andere afvalstromen. Met een betere scheiding is geld te verdienen. Een verbetering van het huidige resultaat met 10% levert jaarlijks een besparing op van circa € 30.000 door vermeden (verwerkings)kosten van restafval. Gezien eerdere jaren zou een verbetering van 10% van het inzamelresultaat mogelijk moeten zijn. Speciaal voor onjuist aanbieden van GFT-afval in duobakken zal een communicatiestrategie worden opgezet waarbij bewoners rechtstreeks worden aangesproken (speciale “groene” of “rode” kaarten). De scheidingsregels zullen voortdurend worden gecommuniceerd. (Positieve) publiciteitsmomenten zullen worden benut, bijvoorbeeld in voor- en najaar de voordelen van thuiscomposteren onder de aandacht brengen. Onderzocht zal worden of bij appartementencomplexen GFT-containers kunnen worden geplaatst. In winter en zomer zal aandacht worden geschonken aan praktische problemen zoals respectievelijk het vastvriezen van GFT-afval en het voorkomen van stankoverlast. De kosten van de acties gericht op verbetering van motivatie, capaciteit en gelegenheid voor het scheiden van GFT-afval compenseren uit de verwachte besparing.
- In alle communicatie over GFT-afval zal de boodschap centraal worden gesteld dat GFT-afval scheiden loont, omdat gescheiden GFT-afval nuttig kan worden hergebruikt (en zeker niet op een grote hoop verdwijnt).
- De gelegenheid om GFT-afval te scheiden zal worden verbeterd door het consequent herstellen van duobakken door het (terug)plaatsen van tussenschotten en het plaatsen of herstellen van GFT-containers bij verzamelvoorzieningen.
- De in 2004 geplande sorteerprouven zullen zoveel mogelijk wijkgericht worden opgezet zodat op grond van deze resultaten vanaf 2005 meer wijkgerichte acties kunnen worden gestart voor de verbetering van het GFT-resultaat.
- Het flankerend beleid, zoals het inzamelen van kerstbomen door schooljeugd en het plaatsen van bladkorven in het najaar, zal worden voortgezet.

3.3 Huishoudelijk restafval

Landelijk beleid

Huishoudelijk restafval is afval dat vrijkomt bij particuliere huishoudens en dat overblijft als zoveel mogelijk afvalstromen zoals papier, glas, GFT-afval, textiel en klein chemisch afval gescheiden zijn gehouden. Ook de gemeentelijke zorgplicht voor de periodieke inzameling van restafval is vastgelegd in de Wet Milieubeheer. De gemeenten hebben de mogelijkheid om de inzameling verder vorm te geven in de algemene plaatselijke verordening zoals bijvoorbeeld welke afvalstromen door burgers gescheiden aangeboden moeten worden, het inzamelmiddel, het aanbieden van het inzamelmiddel, enzovoorts.

Sinds 1 januari 2003 is het niet meer toegestaan om huishoudelijk restafval te storten (Besluit stortplaatsen en stortverboden). Al veel langer werd het grootste deel van het restafval verbrand. Voor de verbranding van dit heterogeen en laagcalorisch afval zijn in Nederland speciale verbrandingsovens gebouwd, de zogenaamde AVI's (Afval Verbrandings Installaties).

In het LAP is het beleid voor huishoudelijk afval gericht op preventie, betere scheiding en nuttige toepassing van de deelstromen. Preventie van huishoudelijk restafval heeft hierin prioriteit.

Een van de meest gebruikte instrumenten om restafval terug te dringen is de invoering van tariefdifferentiatie (diftar). Burgers worden in dit systeem beloond bij het aanbieden van minder restafval (doordat hun afvalstoffenheffing lager is). Tariefdifferentiatie maakt onderdeel uit van een mix van instrumenten waarbij communicatie en het aanbieden van alternatieven belangrijk zijn.

Huidige situatie gemeente Heusden

De Afvalstoffendienst van de gemeente 's-Hertogenbosch zamelt het restafval huis-aan-huis in. De inzamelstructuur van restafval spiegelt zich aan de inzamelstructuur voor GFT. Er zijn in de gemeente Heusden twee inzamelsystemen: de duobakken en de monocontainers. Daarnaast zijn er speciale inzamelmiddelen voor specifieke groepen. Bij appartementencomplexen en andere niet grondgebonden woningen staan vaak gemeenschappelijke verzamelcontainers. Deze kunnen in de openbare ruimte staan in betonnen cocons of in afgesloten ruimten die alleen toegankelijk zijn voor de gebruikers. Een beperkt aantal bewoners van de vesting Heusden (circa 80 huishoudens) mag huisvuil aanbieden in vuilniszakken. De ruimte in of bij de woning is zodanig beperkt dat het redelijkerwijs niet verlangd kan worden dat deze bewoners een eigen container neerzetten. Het zou logisch zijn geweest als ook hier verzamelcontainers geplaatst waren, echter vanwege het bijzondere historische karakter van de vesting was dit niet gewenst.

Knelpunt bij het terugdringen van de hoeveelheid restafval is het feit dat in de gemeente Heusden niet meer bekend is welke container bij welk huishouden hoort. Dit werkt ongewenst aanbodgedrag in de hand. Een huishouden kan zijn container in meerdere wijken aanbieden of 'vermiste' containers gebruiken en aanbieden. Het aantal aangiften van vermissing van containers bedraagt circa 40 per jaar.

Als op deze wijzen naar schatting circa 5% van de containers ten onrechte wordt aangeboden, en zo dus 5% van het huishoudelijk restafval wordt aangeboden is dit een kostenpost die ligt tussen circa € 40.000 en € 80.000 per jaar. Dit geeft ook aan dat zeker

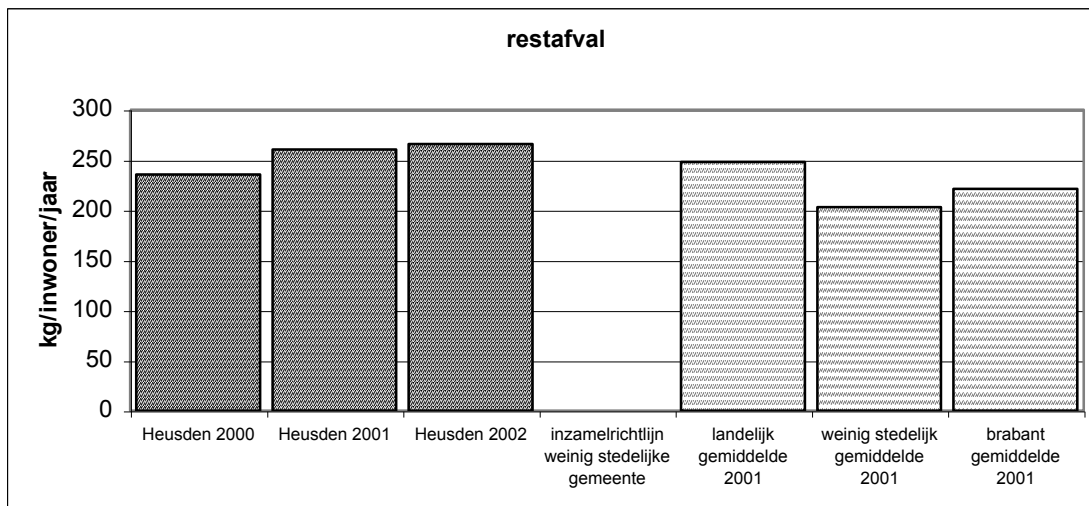
5% van de huishoudens om welke reden dan ook meer afval wil aanbieden dan op dit moment mogelijk is. Ook voor hen kan tariefdifferentiatie de mogelijkheid bieden om tegen bijbetaling gedurende bepaalde perioden in hun leven meer afval aan te bieden. Daarbij kan ook nog genoemd worden het aanbieden van restafval in vuilniszakken in Heusden Vesting. Ook dit is inmiddels een illegale maar veelgebruikte route gebleken om huisvuil aan te bieden (naar verwachting ook van buiten onze gemeente). De hoeveelheid vuilniszakken die daar wordt aangeboden is inmiddels vier keer zo groot als verwacht mag worden op grond van het aantal huishoudens dat hier gebruik van mag maken.

In mei 2003 is de gescheiden inzameling van luierafval via kinderdagverblijven en peuterspeelzalen gestart. Een initiatief dat burgers enerzijds de mogelijkheid biedt om gedurende de luierperiode makkelijker uit te komen met hun restafval (geen overvolle containers) en dat anderzijds een hoog milieurendement heeft omdat de materialen waaruit luiers bestaan worden hergebruikt. Deze actie loopt voorlopig een jaar. Daarna zal de actie geëvalueerd worden en, bij gebleken succes, worden voortgezet.

Om te stimuleren de hoeveelheid restafval te verminderen heeft de commissie MOW in 2000 positief geadviseerd om een vorm van tariefdifferentiatie in te voeren (zie ook hoofdstuk 2, paragraaf 4). Het precieze tijdstip van omschakeling zal mede met de Afvalstoffendienst bepaald moeten worden; zij moet namelijk ook klaar zijn voor de uitvoering van een nieuwe inzameling met nieuwe inzamelmiddelen.

Resultaten

In de onderstaande grafiek staan de ingezamelde hoeveelheden restafval vergeleken met enkele landelijk en provinciaal gemiddeld ingezamelde hoeveelheden.

Voor restafval zijn geen inzamelrichtlijnen vastgesteld naar stedelijkheidsklasse.

Op dit moment wordt circa 43% van het huishoudelijk afval gescheiden ingezameld als GFT-afval, oud papier, textiel, glas en KCA. Het landelijk beleid heeft als doel dat in 2006 60% van het huishoudelijk afval gescheiden wordt.

Uitvoeringsmaatregelen

- Om de hoeveelheid restafval terug te dringen zal uiterlijk 2006 worden gestart met gefaseerde invoering van tariefdifferentiatie. De invoering van tariefdifferentiatie zal projectmatig worden aangepakt en hiervoor zal een projectplan worden geschreven. Een communicatieparagraaf zal onderdeel zijn van dit projectplan. Het projectplan, de voortgang van het project en de beslismomenten zullen op de agenda van de commissie Beheerszaken worden gezet. Bij de voorbereiding van tariefdifferentiatie zal met de volgende uitgangspunten rekening gehouden worden:
  - De huidige discussie over nut en noodzaak van gescheiden inzameling van GFT-afval zal nauwlettend gevolgd worden. De resultaten van pilots van alternatieve inzamelmethoden, zoals inzameling op wijkniveau van alleen tuinafval (pilot in Horst aan de Maas), zullen bij de uiteindelijke keuze worden betrokken. Ook het beschikbaar komen van nieuwe verwerkingstechnieken zal bij de uiteindelijke keuze betrokken worden.
  - Afhankelijk van de discussie over de gescheiden inzameling van GFT-afval zal tariefdifferentiatie voor restafval misschien eerder ingevoerd kunnen worden dan voor GFT-afval. Het doel is om een desinvestering in inzamelmiddelen voor gescheiden inzameling van GFT-afval te voorkomen.
  - Er wordt niet geïnvesteerd in de invoering van een nieuw systeem voor registratie van de huidige containers en containermanagement. Bij de invoering van tariefdifferentiatie zal een nieuw containerpark in gebruik worden genomen zodat vanaf dat moment ook weer precies bekend is welk huishouden welke container aanbiedt. Hierdoor kunnen ook op wijk- of buurtniveau gegevens worden verzameld en communicatie-acties worden ontwikkeld. De kosten om separaat van de invoering van tariefdifferentiatie de containerregistratie t.b.v. het containermanagement op orde te brengen bedragen (eenmalig) circa € 50.000 terwijl rekening gehouden moet worden met jaarlijks extra personele kosten voor het bijhouden van de registratie (0,1 à 0,2 fte). Gezien de korte periode dat hiervan profijt gehaald zou worden, lijkt dit geen goede keuze.
- In Heusden-Vesting zal gezocht worden naar locaties waar ondergrondse containers geplaatst kunnen worden. Ook bij renovaties van publieke ruimten zal, indien noodzakelijk, deze mogelijkheid worden onderzocht. De ondergrondse containers zullen worden uitgerust met een systeem waardoor alleen pasjes- of sleutelhouders gebruik kunnen maken van deze containers.
- De communicatieacties genoemd bij de andere deelstromen zullen een positief effect hebben op de hoeveelheid restafval. Daarom worden geen communicatieacties gestart die speciaal zijn gericht op het terugdringen van de hoeveelheid restafval.

3.4 Klein Chemisch Afval

Landelijk beleid

Onder Klein Chemisch (of Gevaarlijk) Afval (KCA of KGA) worden afvalstoffen bedoeld die zijn genoemd op de lijst voor KCA voor huishoudens en die qua aard en samenstelling gescheiden ingezameld moeten worden.

Sinds januari 2001 bestaat er een (nieuwe) lijst met producten die burgers, in de afvalfase, als KCA apart moeten houden. Deze lijst vervangt de eerdere welles-nietes lijst. Het was noodzakelijk om met een nieuwe lijst van KCA te komen omdat bij de verwerking van (klein) gevaarlijk afval het nodige veranderd en verbeterd is. Bij het opstellen van de nieuwe lijst is gekeken naar de milieueffecten, de hergebruikmogelijkheden, de veiligheidsrisico's en de eenduidigheid voor de burgers.

Voor de gescheiden inzameling van KCA blijkt dat een combinatie van haal- en brengvoorzieningen het meest effectief is. De meeste gemeenten hebben een combinatie en behalen hiermee een hogere respons dan gemeenten die alleen een haal- of een brengsysteem hebben. Om de brengvoorziening zo laagdrempelig mogelijk te houden gaat de voorkeur uit naar een brengvoorziening in de wijk. Hiervoor is een chemokar met standplaatsen in de wijk zeer geschikt en worden de kosten beheersbaar gehouden. Gedurende de rest van het jaar kunnen burgers hun KCA gratis kwijt op de milieustraat. Opgemerkt wordt dat gemeenten verplicht zijn om voor specifieke gevallen KCA - op afroep - aan huis op te halen: in het buitengebied en bij groepen die onmogelijk zelf hun KCA kunnen wegbrengen.

De doelstelling voor gescheiden inzameling van KCA is 90% in 2006. Het landelijk gemiddelde aanbod per inwoner per jaar is, op basis van de nieuwe KCA-lijst, 2,1 kg. Dit levert een inzamelrichtlijn van 1,9 kg/inwoner/jaar.

Huidige situatie gemeente Heusden

Op dit moment wordt twee keer per jaar een actie gehouden om KCA 'in de wijk' op te halen. In deze acties neemt de chemokar gedurende negen dagen in totaal zo'n 140 standplaatsen in waar gedurende een half uur burgers hun KCA kunnen brengen. De standplaatsen worden zo veel mogelijk ingenomen nabij winkels, scholen en andere goed bereikbare plaatsen. Tijdens de actiedagen worden ook avondstandplaatsen ingenomen van 18.00 tot 18.30 uur. De Afvalstoffendienst is aangewezen als inzameldienst voor KCA. Twee keer per jaar via standplaatsen inzamelen is voldoende omdat bij huishoudens maar kleine hoeveelheden KCA vrijkomen zodat dit makkelijk opgespaard kan worden. Voor sporadisch vrijkomende grote hoeveelheden KCA kunnen burgers terecht op het milieustation. Door de opkomst van tweeverdieners en een 24-uurs economie zijn burgers overdag minder thuis waardoor avondstandplaatsen noodzakelijk zijn.

Daarnaast kunnen burgers hun KCA (gratis) aanbieden op de milieustraat tijdens de gewone openingstijden.

Aan de inwoners van de gemeente Heusden wordt c.q. is een chemobox verstrekt. Evenals de minicontainer of duocontainer hoort deze chemobox bij het huis te blijven bij verhuizing.

Verder bestaat een circuit van zogenaamde innemende detaillisten of scholen. Dit zijn detaillisten die hun klanten een extra service willen aanbieden door het innemen van het KCA vaak bij aanschaf van nieuwe producten. Deze wijze van inzameling is in de gemeente Heusden niet geformaliseerd en op ad hoc basis geregeld. Strikt gesproken dienen deze

bedrijven over een adequate vergunning te beschikken voor het inzamelen van afvalstoffen. Om te voorkomen dat zij hiervoor een milieuvergunning moeten aanvragen, kan de gemeente hen aanwijzen als innamepunt.

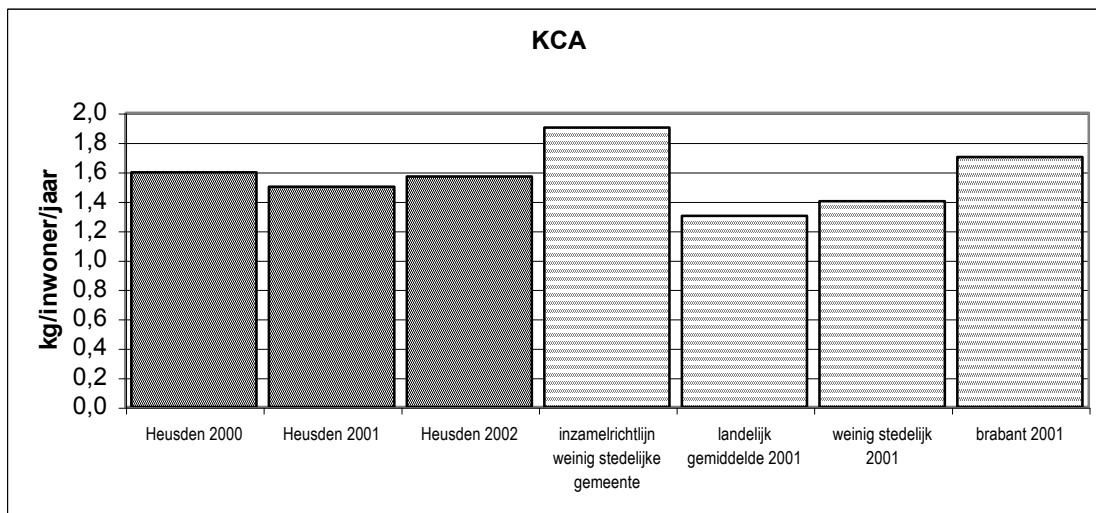
Daarbij dienen afspraken gemaakt te worden over het (niet) aanbieden van gevaarlijk afval op de milieustraat afkomstig van hun bedrijfsactiviteiten om zo te voorkomen dat zij ten laste van de afvalstoffenheffing goedkoop van hun bedrijfsafval afkomen.

Het Stibat (=Stichting Batterijen) heeft zelf een inzamelcircuit opgezet waaraan in de gemeente Heusden ook diverse scholen en winkelketens meedoen.

Voorlichting over KCA vindt plaats door, naast de afvalwijzer, vlak voor de standplaats inzamelacties de data en tijden te publiceren op de gemeentelijke infopagina's en op de website. Tegelijk met de publicatie van de actiedata en standplaatsen wordt aandacht geschonken aan de scheidingsregels.

Resultaten

In de onderstaande grafiek zijn de inzamelresultaten van de gemeente Heusden afgezet tegen de huidige inzameltaakstelling en enkele landelijke en provinciale resultaten.

Met gemiddeld 1,5 kg per inwoner per jaar de laatste drie jaren realiseert de gemeente Heusden voor driekwart de inzamelrichtlijn (1,9 kg). Daarbij onderscheidt de gemeente Heusden zich niet van de 'gemiddelde' Nederlandse gemeente, daar werd in 2000 ook 1,5 kg/inwoner/jaar gescheiden ingezameld. 80% van het gescheiden ingezameld KCA wordt aangeboden op de milieustraat, de overige 20% bij de chemokar.

Uitvoeringsmaatregelen

- De huidige inzamelstructuur en het serviceniveau (twee maal per jaar een inzamelactie met standplaatsen en een brengvoorziening op de milieustraat) zal worden gehandhaafd. De locaties van de standplaatsen zullen jaarlijks worden geëvalueerd en, waar nodig, bijgesteld. Bij de standplaatsen wordt ook klein wit- en bruingoed ingezameld.

- In combinatie met de bovengenoemde uitvoeringsmaatregel wordt, om voor de burgers de drempel voor het gescheiden houden van KCA verder te verlagen, het Detaillisten Inname Systeem (DIS) geformaliseerd. Daarbij zal gekeken worden welk KCA waar kan worden ingeleverd zodat geen overkill aan inzamelpunten ontstaat.
- De inzamelacties via de standplaatsen zullen worden aangegrepen om gescheiden inzameling van KCA onder de aandacht van de burgers te blijven brengen.

3.5 Glas

Landelijk beleid

Het landelijk beleid betreffende de gescheiden inzameling van glas ligt vast in het Landelijk Afvalbeheer Plan (sectorplan 1, huishoudelijk restafval en sectorplan 14, verpakkingsafval) en is uitgewerkt in het Stimuleringsprogramma afvalscheiding en -preventie (STAP). Wettelijk is de scheidingsplicht vastgelegd in de Provinciale Milieu Verordening.

De afzet van glas is sinds 2001 erg moeilijk: onder invloed van Europese ontwikkelingen op de glasmarkt is de markt voor ingezameld glas ingestort. Daardoor worden de eisen die aan ingezameld glas worden gesteld steeds hoger: kleurscheiding is een absolute voorwaarde. Daarnaast levert vervuiling als gevolg van verontreinigde glasverpakkingen, ander glas dan verpakkingsglas (zoals vensterglas, vuurvast glas (bijv. ovenschalen)) steeds meer problemen op. Dit kan op termijn leiden tot hogere kosten bij de verwerking.

Landelijk ligt het beoogde afvalscheidingsniveau voor glas op 90% van het verpakkingsglas dat vrijkomt. Dit percentage is op basis van het afvalaanbod in 2000 vertaald naar een inzamelrichtlijn van 23 kilogram per inwoner per jaar in weinig stedelijke gemeenten. Hoewel de gescheiden inzameling in absolute zin stijgt, was het percentage gescheiden inzameling nog nooit zo laag. De stijging van het gescheiden ingezamelde glas wordt veroorzaakt doordat steeds meer glazen verpakkingen worden gebruikt.

Verreweg de meeste gemeenten hanteren een brengsysteem: de glasbak. Slechts enkele gemeenten hanteren naast het brengsysteem een haalsysteem. Het fenomeen glasbak is goed bekend bij de burgers en wordt vaak als voorbeeld genoemd hoe het gelukt is om burgers een extra inspanning te laten plegen zonder dat hier direct voor henzelf een bevrediging tegenover staat.

Bij brengvoorzieningen op wijkniveau is gebleken dat de locatie vaak veel belangrijker is dan de dichtheid: een strategische plaats nabij winkels scoort meer effect dan extra containers op willekeurige plaatsen. Als gewenste dichtheid voor glasbakken wordt landelijk een gemiddelde van 1 glasbak op de 650 inwoners aangeraden.

Huidige situatie gemeente Heusden

Op dit moment wordt in de gemeente Heusden het glas ingezameld via de glasbakken. Alle glas wordt kleurgescheiden ingezameld in wit, groen en bruin/overig. In totaal staan 40 glasbakken in de gemeente op 32 verschillende locaties. Dit is 1 glasbak per circa 1.100 inwoners.

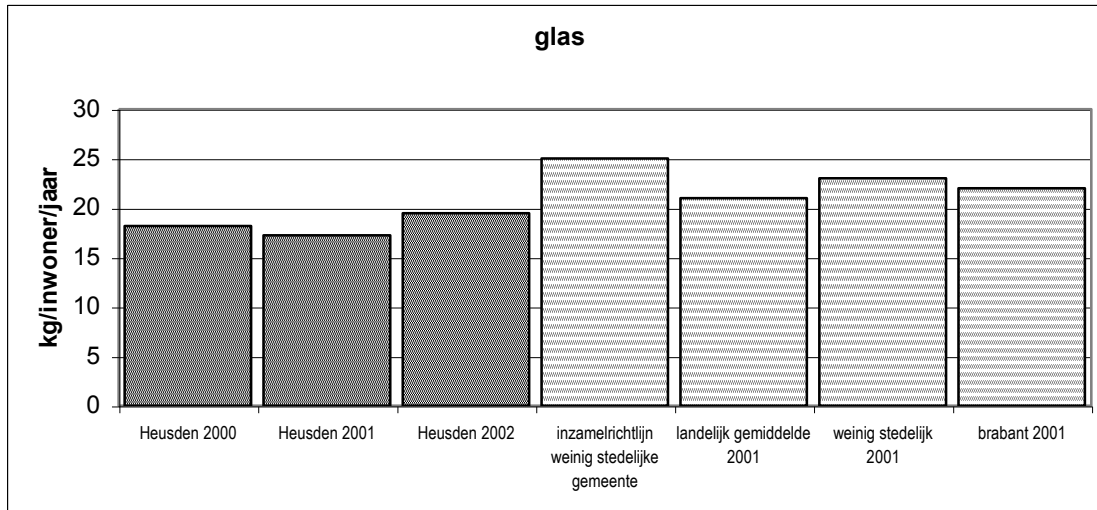
De glasbakken nabij winkels/winkelcentra/supermarkten worden beduidend beter gebruikt dan de glasbakken in de wijken. Op de eerstgenoemde locaties staan vaak ook meerdere glasbakken of worden de glasbakken vaker geleegd. Voortdurend vindt fijnafstemming plaats tussen aantal glasbakken, locaties en ledigingsfrequenties. Op dit moment bestaat een redelijk evenwichtige situatie.

Het legen van de glasbakken en het onderhoud wordt verzorgd door de Afvalstoffendienst. Het glas uit de kern Vlijmen wordt afgezet via VAOP, het glas uit de overige kernen via de Afvalstoffendienst.

Het beheren van de openbare ruimte direct rondom de glasbak wordt uitgevoerd door onze eigen Buitendienst Gemeentewerken.

Resultaten

In de volgende grafiek ziet u de inzamelresultaten van de gemeente Heusden afgezet tegen de huidige inzameltaakstelling en enkele landelijke en provinciale resultaten.

Met 17 kg per inwoner per jaar realiseert de gemeente Heusden voor circa tweederde de inzamelrichtlijn (23 kg). De gemeente Heusden doet het beduidend slechter dan de 'gemiddelde' Nederlandse gemeente, daar werd in 2000 20,6 kg/inwoner/jaar gescheiden ingezameld.

Uitvoeringsmaatregelen

- Het huidige serviceniveau zal (voorlopig) worden gehandhaafd totdat de resultaten van de sorteerproeven in 2004 beschikbaar zijn, omdat de gemeente Heusden ruim onder de inzameltaakstelling blijft maar niet bekend is of het glas met het restafval wordt aangeboden.
- Bij nieuwbouwprojecten zal worden bekeken of uitbreiding van het aantal locaties en glasbakken gewenst is. Ook zullen hier de mogelijkheden van ondergrondse systemen worden onderzocht.
- Bij renovaties van de publieke ruimten (bijvoorbeeld centrumplan Drunen en centrumplan Vlijmen) zullen de mogelijkheden van ondergrondse inzamelsystemen worden onderzocht. Ondergrondse inzamelsystemen hebben als voordeel dat vandalisme, bekladding e.d. minder vaak voorkomen terwijl ook geluidhinder door het inwerpen van glas wordt verminderd. Ondergrondse containers zijn daarentegen relatief erg duur en "zomaar" verplaatsen is niet mogelijk. Behalve dat ondergrondse containers circa 2x zo duur zijn als bovengrondse containers moeten ook extra kosten gemaakt worden voor het graven en het omleggen van kabels en leidingen. Door aan te sluiten bij renovaties van de openbare ruimte kunnen deze laatste kosten beperkt blijven.
- Onderzocht zal worden of het wenselijk is bij iedere glasbaklocatie een prullenbak

voor tasje, doosjes enz. te plaatsen of alleen bij de glasbakken nabij winkels/winkelcentra.

- Om het hergebruikresultaat te verhogen en de verontreinigingsgraad te verlagen zal extra voorlichting worden gegeven over de locaties van glasbakken en de scheidingsregels. Daarnaast zal een appèl worden gedaan op de burger bij het gebruik van de glasbak: neem bij een volle glasbak uw glas mee terug naar huis of naar een andere glasbak, neem dozen, tassen e.d. mee terug of gooi dit in de prullenbak.

3.6 Oud papier en karton

Landelijk beleid

Papier is één van de stromen die burgers van oudsher al apart houden. Het landelijk beleid betreffende de gescheiden inzameling van huishoudelijke afvalstoffen, waaronder papier, ligt vast in het LAP. Wettelijk is deze scheidingsplicht vastgelegd in de Provinciale Milieu Verordening.

De meeste gemeenten halen oud papier en karton eens per maand huis-aan-huis op. In 55% van de gemeenten wordt hiervoor gebruik gemaakt van verenigingen en scholen als inzamelende instantie. Van het oud papier en karton in huishoudelijk afval is 85% tot 90% herbruikbaar. De doelstelling is om in 2006 85% van het herbruikbaar deel in te zamelen. Dat komt overeen met circa 75% van al het papier en karton. Jaarlijks komt ruim 120 kg per inwoner vrij. Richtlijn voor inzameling voor weinig stedelijke gemeenten is dus 90 kg per inwoner.

De afgelopen jaren heeft de papierprijs recordhoogten bereikt maar evenzoveel diepe dalen. Om de continuïteit van de inzameling niet in gevaar te laten komen is een garantiefonds opgericht. Onder het derde convenant Verpakkingen zal dit worden voortgezet. Als gemeenten zich aansluiten bij de stichting Papier Recycling Nederland (PRN) zijn zij, mits de handelaar ook aangesloten is bij de PRN, gegarandeerd van een opbrengst van in ieder geval nul cent.

De regels met betrekking tot de arbeidsomstandigheden voor het inzamelen van afval zijn de laatste jaren verscherpt. Daarbij ontstaat ook veel discussie over de veiligheid en gezondheidsrisico's van vrijwilligers. Zij voeren immers hetzelfde werk uit als medewerkers van een inzameldienst maar slechts in een beperkt aantal keren. In het kader van ketenverantwoordelijkheid is het voor gemeenten niet mogelijk de verantwoording af te wentelen. Mede daarom heroverwegen veel gemeenten of zij, ook in de toekomst, de inzameling door verenigingen laten blijven uitvoeren en op welke wijze.

Huidige situatie gemeente Heusden

Op dit moment wordt er gemiddeld ongeveer 11x per jaar huis-aan-huis papier ingezameld. Op 3 locaties staan (beheerde) papiercontainers. Daarnaast fungeert de milieustraat als een achtervang voor het brengen van oud papier, bijvoorbeeld indien bij specifieke gelegenheden veel oud papier vrijkomt en men niet kan wachten tot de eerstvolgende inzameldag.

Voor de inzameling en afzet heeft de gemeente Heusden een contract gesloten met de VAOP. Dit contract loopt per 1 mei 2004 af. VAOP heeft de werkzaamheden uitbesteed aan een inzamelaar (Van Dongen uit Kaatsheuvel die voor inzamelvoertuigen met chauffeur zorgt) en Afvalsturing Brabant (nu: Essent die de administratie en Front Office functie uitvoert). Hoewel het contract financieel niet slecht is, is de organisatorische opzet omslachtig en de communicatie moeizaam. Bij de nieuwe aanbesteding zal hieraan zeker aandacht besteed moeten worden.

De gemeente heeft zich aangesloten bij de PRN om in geval van een ketendeficit in ieder geval verzekerd te zijn van een nulcentgarantie.

De inzameling wordt verzorgd door in totaal 16 verenigingen of scholen in 20 verschillende wijken. De gemeente verleent jaarlijks een vergunning aan deze verenigingen/scholen. De meeste verenigingen zamelen al (tientallen) jaren oud papier in. De wijkindeling en de inzamelende verenigingen zijn min of meer historisch gegroeid. Nadelen hiervan zijn dat de wijkindeling niet gebaseerd is op een efficiënte belading van voertuigen of routes en dat voor

nieuwe verenigingen/organisaties geen ruimte wordt gemaakt.

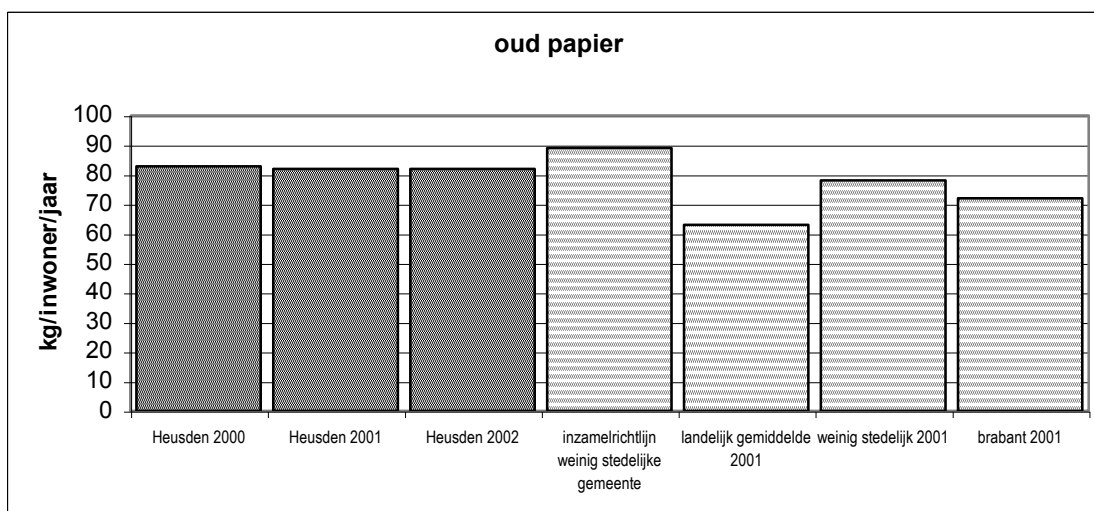
De verenigingen/scholen ontvangen voor hun inspanningen een subsidiebedrag van € 22,69 per ton. Dit subsidiebedrag is vast ongeacht de marktprijs voor oud papier. Door dit systeem lopen verenigingen geen 'risico' bij een slechte papiermarkt, immers zij krijgen een vast bedrag. Voor de gemeente wordt hiermee voorkomen dat in tijden van een slechte prijs de animo bij verenigingen wegvalt (waarborgen continuïteit). Bij een goede marktprijs voor oud papier ziet de burger zijn scheidingsgedrag beloond doordat de afvalstoffenheffing minder hoeft te stijgen.

In het najaar van 2002 zijn met alle verenigingen informatieve gesprekken gevoerd over de gang van zaken en eventuele verbeterpunten. In het algemeen zijn de verenigingen tevreden met de huidige organisatie vooral omdat men zelf alles kan regelen. Een groot aantal verenigingen/scholen geeft aan dat het steeds moeilijker wordt om vrijwilligers te vinden; vooral op de langere termijn zien zij dit zelf als een knelpunt. Verder vragen zij de gemeente om vaker een terugkoppeling over de bereikte resultaten te geven. Het zal geen verrassing zijn dat veel verenigingen graag een hoger subsidiebedrag zouden willen ontvangen. Van gemeentezijde is vooral gewezen op het feit dat geen papier bij bedrijven mag worden ingezameld en dat geen vrijwilligers jonger dan achttien jaar mogen worden ingezet.

Circa 7% van de totaal ingezamelde hoeveelheid oud papier wordt aangeboden op de milieustraat. Misschien is de periode tussen de huis-aan-huisinzameling voor veel burgers te lang, zeker als ze incidenteel extra oud papier vrij krijgen of als inzamelingsdagen worden verzet of uitvallen (rondom feestdagen en tijdens vakanties).

Resultaten

In de onderstaande grafiek ziet u de inzamelresultaten van de gemeente Heusden afgezet tegen de huidige inzameltaakstelling en enkele landelijke en provinciale resultaten.

Met gemiddeld 81 kg per inwoner per jaar blijft de gemeente Heusden de laatste jaren maar iets onder de inzamelrichtlijn (89 kg). Papier is de enige afvalstroom waarbij de gemeente Heusden beter scoort dan de 'gemiddelde' Nederlandse gemeente, daar werd in 2000 74 kg/inwoner/jaar gescheiden ingezameld.

Een kanttekening is hierbij echter wel op zijn plaats. Het is niet bekend in hoeveel gevallen bedrijven meeliften met de inzameling bij particulieren. In 2001 en 2002 zijn al enkele excessen aan het licht gekomen en aangepakt, vandaar dat 2002 ook een lichte daling van het resultaat laat zien. Bij de verenigingen is dit nogmaals onder de aandacht gebracht.

Uitvoeringsmaatregelen

- De huidige inzamelstructuur, met inzet van vrijwilligers van verenigingen/scholen, zal worden voortgezet. De regierol wordt hierbij weer nadrukkelijk naar de gemeente toetrokken. Over vijf jaar wordt opnieuw de inzamelstructuur geëvalueerd.

- De mogelijkheden zullen worden onderzocht tot het maken van prestatiegerichte afspraken met de inzamelende verenigingen. De hoogte van de subsidie zal dan hieraan worden gekoppeld (enkele voorbeelden waarover prestatieafspraken gemaakt kunnen worden: geen onderbrekingen bij vakanties, inzamelfrequentie, communicatie omtrent inzameldagen, voorkomen van meeliften van bedrijfsafval, voorkomen van zwerfafval, enzovoorts).
- Er moet een nieuw contract worden afgesloten met een inzamelaar. Onderzocht zal worden of dit in een samenwerkingsverband met de gemeenten Loon op Zand en Waalwijk kan worden uitgevoerd.
- In appartementencomplexen en andere meergezinswoningen zullen aparte containers worden geplaatst voor oud papier. In deze woningen hebben bewoners namelijk weinig individuele bergruimte maar is er vaak wel plaats voor centrale voorzieningen voor de afvalinzameling.
- Bij de gemeentelijke voorlichting zal aandacht worden besteed aan de scheidingsregels en het aanbiedgedrag. Het haalsysteem levert namelijk een risico van zwerfvuil op aangezien het papier vaak al 's ochtends vroeg aan de straat wordt gezet.
- Nadat in 2004 de resultaten van de sorteerproeven beschikbaar zijn zal onderzocht worden hoe de burger het serviceniveau het liefst verbeterd zou willen zien:
  - Verhogen van de ophaalfrequentie. Bij voldoende aanbod kan de inzamelfrequentie verhoogd worden naar eens in de twee of drie weken. Hierdoor worden de inzamelkosten waarschijnlijk iets hoger (er wordt vaker ingezameld maar er kunnen per dag grotere wijken gereden worden). Tegelijk worden burgers gestimuleerd om al hun papier gescheiden te houden, omdat ze dit immers minder lang hoeven te bewaren. Dit levert een kostenvoordeel op omdat minder vaak oud papier bij het restafval zal belanden. Ook zal de inzameling voor de beladers makkelijker worden omdat papier handzamer aangeboden wordt.
  - Een extra minicontainer beschikbaar stellen voor inzameling van oud papier. De behoefte onder burgers (met voldoende ruimte) stijgt om voor de opslag van papier een monocontainer te gebruiken. Zeker gezien de grote hoeveelheden papier is dit een optie die onderzocht moet worden. Dit betekent een stukje extra service aan de burger. De inzamelfrequentie van een keer per maand zou dan voldoende zijn. Daarnaast heeft inzameling met containers een gunstig effect op de arbeidsomstandigheden. Daar tegenover staan de kosten voor aanschaf van inzamelmiddelen.
  - De burger is redelijk tevreden met de huidige situatie en vindt aanpassing van het huidige serviceniveau niet nodig.

3.7 Textiel

Landelijk beleid

Het landelijk beleid betreffende de gescheiden inzameling van textiel is vastgelegd in het Landelijk Afvalbeheer Plan (sectorplan 1, huishoudelijk restafval en sectorplan 20, Textiel). Wettelijk is deze scheidingsplicht vastgelegd in de Provinciale Milieu Verordening.

Textiel is een afvalstroom die - net zoals oud papier - van oudsher al apart gehouden wordt. Textiel is ook een afvalstroom die van vroeger uit door burgers aan goede doelen wordt geschonken. Een bekend voorbeeld is de Zak van Max. Overigens heeft de laatste jaren een discussie gewoed over de vraag of draagbare textiel wel een afvalstof is. De Hoge Raad heeft recent gesteld dat textiel als een afvalstof mag worden beschouwd.

De afgelopen jaren heeft er een verschuiving in de inzamelstructuur plaatsgevonden van enkele malen per jaar huis-aan-huis inzameling naar brengvoorzieningen (kledingcontainers). Dit blijkt een goede impuls voor de inzamelresultaten te betekenen. Landelijk wordt dan ook aangeraden om naast de haalvoorziening, brengvoorzieningen te plaatsen met een minimale dichtheid van 1 op 4500 inwoners. Zo'n 85% van de inzameling wordt verricht door charitatieve instellingen. Deze zijn in de afgelopen jaren steeds professioneler geworden. Dit wordt ingegeven doordat burgers maar ook de gemeenten een hoger serviceniveau verlangen. Professionalisering is mogelijk gebleken door hogere opbrengsten waar de kwaliteit van de inzameling verbeterd kon worden (bijvoorbeeld de ontwikkeling van kledingcontainers).

Nu de prijzen voor textiel enkele jaren relatief hoog geweest zijn, tonen steeds meer commerciële inzamelaars belangstelling. Meestal bieden zij gemeenten een contract aan waarbij de gemeente containers kan huren en de gemeente een bedrag per ingezamelde hoeveelheid textiel ontvangt afhankelijk van de gerealiseerde inzameling.

Landelijk ligt het beoogde afvalscheidingsniveau voor bruikbare kleding, lakens, dekens, lappen stof en gordijnen op 50% van het textiel dat vrijkomt. Dit betekent een inzamelrichtlijn van 5 kg per inwoner per jaar.

Huidige situatie gemeente Heusden

Op dit moment heeft KICI (Kleding Inzameling Charitatieve Instellingen) op 14 locaties in totaal 18 textielcontainers staan. Deze worden gemiddeld 2 keer per week geleegd. Landelijk wordt een minimale dichtheid van locaties waar kledingcontainers staan van 1 op 4500 inwoners aangeraden. In onze gemeente ligt dit veel hoger, namelijk 1 op 3000 inwoners. De gemeente Heusden is wat dat betreft een gemeente die een trend zet: alleen al door middel van de textielbakken werd in 2002 nagenoeg de landelijk inzamelrichtlijn bereikt. Door een veranderende leefstijl willen veel mensen 'onmiddellijk' van hun afgedankt textiel af. Kledingcontainers, die 24 uur per dag 7 dagen per week beschikbaar zijn, spelen daar goed op in.

KICI levert een kwalitatief hoogwaardige inzameling van textiel. Textielcontainers, lediging, onderhoud worden om niet geleverd in ruil voor het ingezamelde textiel. De opbrengsten die KICI uit het ingezamelde textiel weet te genereren worden ingezet voor charitatieve doelen. Sinds 1 januari 2001 beschikt KICI, als eerste kledinginzamelaar, over het CBF-keur (CBF = Centraal Bureau Fondsenwerving). Actief sinds 1975 heeft KICI bewezen ook de continuïteit van de inzameling te kunnen waarborgen. De opbrengsten uit de verkopen van kleding komen niet ten gunste van de afvalstoffenheffing maar worden door KICI aangewend voor

het goede doel. Gezien de resultaten lijken de inwoners van onze gemeente dit te waarderen.

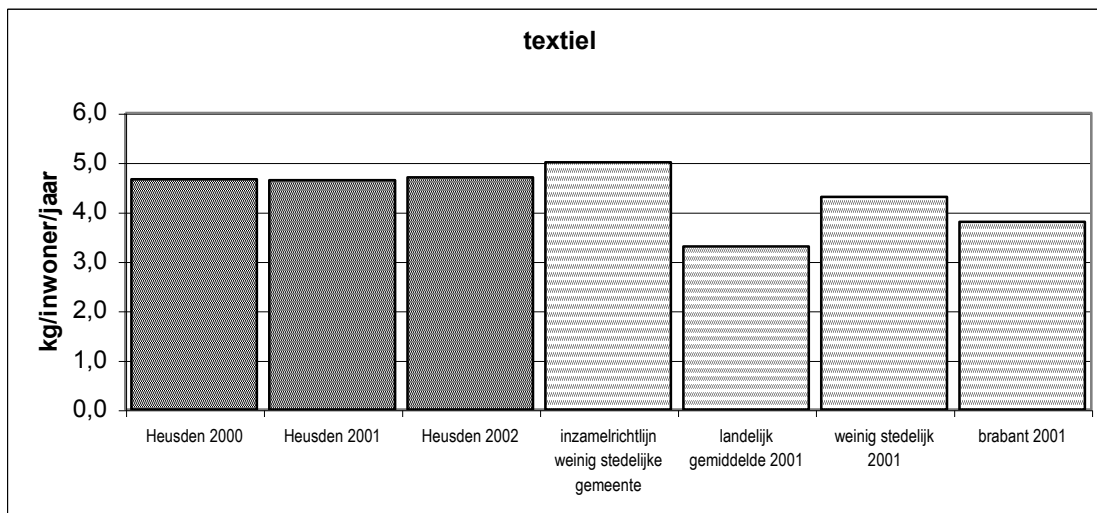
KICI biedt aan om een deel van de opbrengsten van het ingezamelde textiel ten gunste van een door de gemeente aan te wijzen goed doel te besteden. Dit mag zowel een plaatselijke als landelijke organisatie zijn, mits de doelstellingen van deze organisatie niet strijdig zijn met die van KICI.

Behalve de kledingcontainers worden jaarlijks door de afdeling Bestuursondersteuning zo'n 4 tot 8 vergunningen afgegeven voor het huis-aan-huis inzamelen van textiel in bepaalde kernen van de gemeente. Hierbij wordt een zo eerlijk mogelijke verdeling nagestreefd. In de vergunning staat als voorwaarde dat de gemeente geïnformeerd wil worden over de inzamelresultaten. Echter niet alle verenigingen geven hieraan gehoor, zodat de resultaten van de huis-aan-huis inzameling niet geheel betrouwbaar zijn.

Ook in de gemeente Heusden is sprake van een 'grijs' circuit. Hiermee worden initiatieven bedoeld van lokale of landelijke instellingen die voor het goede doel incidenteel of structureel gebruikte kleding en/of textiel inzamelen. Bijvoorbeeld via kledingcontainers bij winkels of via particulieren die zelf hulpgoederen wegbrengen. Meestal wordt vergeten dat hiervoor een inzamelvergunning nodig is die dan ook niet wordt aangevraagd. Het is niet bekend hoeveel via dit grijze circuit buiten het zicht van de gemeente gescheiden wordt ingezameld.

Resultaten

In de onderstaande grafiek zijn de resultaten van de afgelopen jaren afgezet tegen de landelijke taakstelling en het landelijke gemiddelde.

De gemeente Heusden haalt nagenoeg de landelijke taakstelling voor textiel en heeft betere resultaten dan landelijke of regionale gemiddelden. Men mag tevreden zijn met dit resultaat en moet proberen dit vast te blijven houden.

Uitvoeringsmaatregelen

- De huidige combinatie van kwalitatief hoogwaardige brengvoorzieningen en een

aanvullende haalvoorziening levert zeer goede resultaten op. Er is dan ook geen noodzaak hierin veranderingen aan te brengen; experimenteren met veranderingen zou de resultaten misschien zelfs kunnen verslechteren. Inspanningen zullen vooral gericht moeten zijn op het vasthouden van deze resultaten. De overeenkomst met KICI zal ongewijzigd worden voortgezet. Jaarlijks zal een beperkt aantal vergunningen worden verstrekt voor huis-aan-huis inzamelacties. Hierbij moet rekening worden gehouden met een goede verdeling over het jaar en over de kernen.

- Burgers moeten worden gemotiveerd voor hun goede scheidingsgedrag door terugkoppeling van de resultaten en door inspraak in besteding van een deel van de opbrengsten aan een door hen zelf te bepalen goed doel. Samen met KICI zal vaker gecommuniceerd worden over de resultaten, de opbrengsten en de goede doelen die hiermee gesteund worden. Daarbij zal samen met KICI nagedacht worden over een speciale actie om inwoners van onze gemeente te betrekken bij de keuze van het goede doel (bijvoorbeeld stemmen via internet).
- Er is geen directe aanleiding om het grijze circuit hard aan te pakken gezien de resultaten van de gereguleerde inzameling. Wel is het nuttig om dit grijze circuit zo goed mogelijk in kaart te brengen. Na een dergelijke inventarisatie kan alsnog over verdere maatregelen nagedacht worden. Zo kan bijvoorbeeld gedacht worden om ook van andere instellingen te eisen dat zij over een CBF-keur beschikken zodat de opbrengsten ook controleerbaar ten gunste van het goede doel komen. Daarnaast moet voorkomen worden dat het grijze circuit dermate omvangrijk wordt dat de burgers het onderscheid niet meer zien.
- Het blijft belangrijk om de scheidingsregels regelmatig te communiceren zodat geen vervuiling optreedt in het ingezamelde textiel.
- Voorlopig zal uitbreiding van de inzamelvoorzieningen alleen bij grote uitbreidings- / woningbouwplannen nodig zijn. Bij herinrichtingen van bijvoorbeeld winkelcentra zal aandacht besteed worden aan herkenbaarheid en bereikbaarheid van de kledingcontainers.

3.8 Grof huishoudelijk afval

Landelijk beleid

Gemeenten zijn verplicht het grof huishoudelijk afval in te zamelen. In de Wet milieubeheer is echter geen (verplichte) inzamelfrequentie aangegeven. Wel moeten gemeenten (op grond van lid 1 van artikel 10.22 Wet milieubeheer) zorgen voor de mogelijkheid van huis-aan-huis inzameling van grof huishoudelijk afval en moeten zij een plek inrichten waar burgers dit afval kunnen brengen.

Grof huishoudelijk afval is al het afval, afkomstig van huishoudens, dat te groot of te zwaar is om op dezelfde wijze als huishoudelijk restafval aan de inzameldienst te worden aangeboden. Onder grof huishoudelijk afval valt:

- groot WEB (Wit- en Bruingoed)
- metalen
- grof tuinafval
- bouw- en sloopafval (dat in kleine hoeveelheden bij particulieren vrijkomt)
- meubilair
- grof restafval

De gemeente heeft een zorgplicht voor de inzameling van grof huishoudelijk afval. Voor bouw- en sloopafval geldt deze zorgplicht niet. Bouw- en sloopafval komt niet bijna dagelijks vrij in huishoudens. Bouw- en sloopafval wordt geacht vrij te komen bij activiteiten die bedrijfsmatig van omvang zijn ook al worden de werkzaamheden uitgevoerd door de burger zelf.

Voor een aantal afvalstromen zijn aparte regels opgesteld, bijvoorbeeld de AMvB voor Wit- en Bruingoed.

Landelijk is de trend zichtbaar dat gemeenten hun burgers steeds meer stimuleren hun grof huisvuil naar een milieustraat of afvalbrengstation te brengen in plaats van dat de inzameldienst het ophaalt. Reden hiervan is dat de scheidingsmogelijkheden op een milieustration groter zijn dan bij de inzameling met één (kraakpers)wagen. Door meer hergebruik zijn de verwerkingskosten lager. Daarnaast zijn de exploitatielasten van een milieustration gemiddeld lager dan de lasten van huis-aan-huisinzameling.

Voor de taakstelling van gescheiden inzameling is vanaf januari 2003 voor het eerst een richtlijn vastgesteld, namelijk 75% van al het grof restafval. Met name de toename van het hergebruik door gescheiden aanbidding van grof huisvuil op het milieustration helpt bij het halen van de landelijke doelstelling van 60-70% hergebruik van grof huisvuil.

Landelijk werken ook steeds meer producenten en afvalverwerkers samen aan methoden voor hergebruik van deelstromen. Zo lopen er bijvoorbeeld experimenten met recycling van tapijten, tuinmeubelen en andere kunststoffen en isolatieglas.

Huidige situatie gemeente Heusden

In de gemeente Heusden is een lijn ingezet van het stimuleren van een brengsysteem. Dit is een logische keuze omdat de kosten lager zijn en het hergebruikpotentieel hoger is dan bij halen.

Op dit moment functioneert de milieustraat van de voormalige gemeente Drunen als centrale milieustraat voor de hele gemeente. Omdat deze milieustraat in de huidige setting niet meer

voldoet aan de eisen op het gebied van klantvriendelijkheid, arbo en milieu zijn er vergevorderde plannen om de centrale milieustraat ingrijpend te verbouwen. In de raadsvergadering van 19 februari 2002 is hiervoor een krediet beschikbaar gesteld. De plannen voor een centrale milieustraat zijn inmiddels verder uitgewerkt. De verschillende vergunningprocedures zijn opgestart. De realisatie kan starten zodra de vergunningen en de wijziging van het bestemmingsplan de wettelijke procedures doorlopen hebben.

Op de milieustraat worden tarieven op basis van het inschatten van het volume gevraagd. Hiervoor zijn de afvalstromen in een aantal categorieën ingedeeld. Het is de bedoeling dat in de toekomst, zeker bij stijgende tarieven en invoering van tariefdifferentiatie, de aangeboden hoeveelheden gewogen zullen moeten worden. Met een weegbrug is objectief vast te stellen hoeveel afval wordt aangeboden en wat hiervoor betaald dient te worden.

Voor het aanbieden van grof huisvuil worden de tarieven sinds 2001 stapsgewijs verhoogd. Hierdoor wordt een kleiner deel van de kosten in de afvalstoffenheffing verdisconteerd en wie veel grof huisvuil aanbiedt betaalt dus ook meer. De tariefsverhoging was ook noodzakelijk omdat de tarieven in de gemeente Heusden veruit de laagste waren in de regio hetgeen afvaltoerisme in de hand werkte.

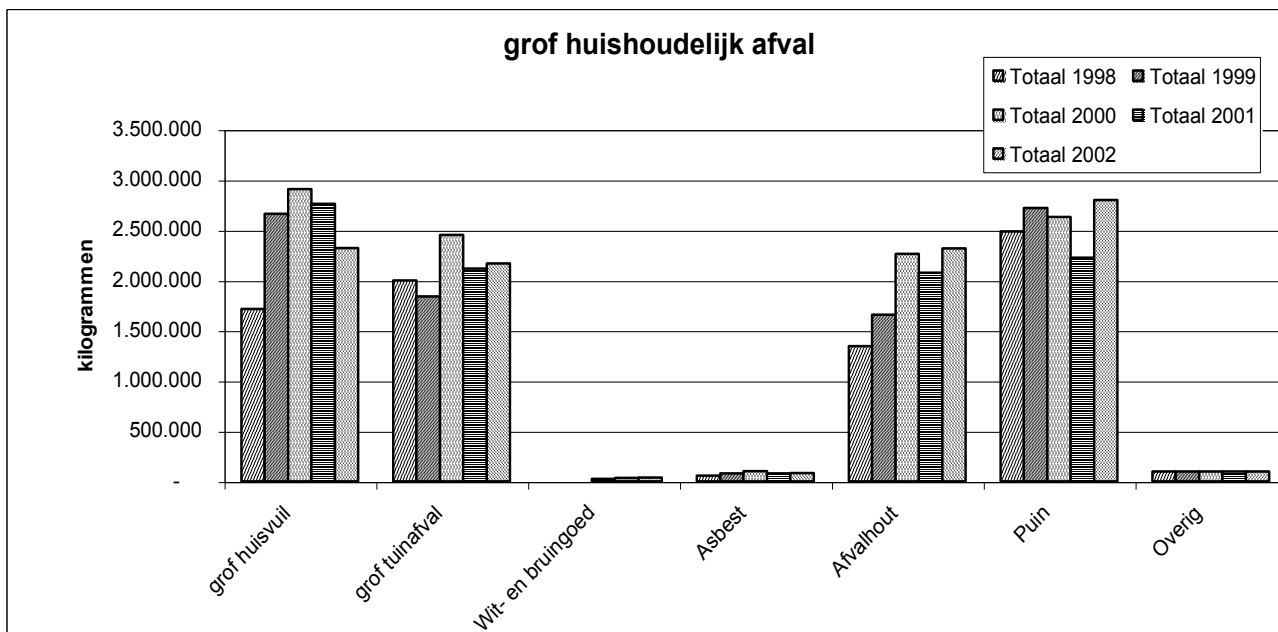
Daarnaast wordt grof huishoudelijk afval op afroep huis-aan-huis ingezameld. Ook hier wordt de aangeboden hoeveelheid door de chauffeur ingeschat. Burgers betalen voor de eerste kubieke meter een extra bedrag in verband met de voorrijkosten en een vast bedrag voor elke volgende kubieke meter.

De meeste afvalstromen op de milieustraat worden afgevoerd door de firma Van Erp uit Drunen. Het grove tuinafval wordt versnipperd en gecomposteerd bij de firma Van Iersel. Verder zijn diverse bedrijven ingeschakeld voor de afvoer van specifieke afvalstromen zoals autobanden, gasflessen en dergelijke.

In de meeste gevallen zijn in het verleden alleen mondelinge afspraken gemaakt met de betreffende bedrijven. Er is geen transparantie in de wijze waarop de afspraken tot stand zijn gekomen. Het totale pakket van dienstverlening en afvalverwijdering is sinds vele jaren niet meer getoetst op doelmatigheid en kosteneffectiviteit. Inmiddels is de inzameling van afval via de milieustraat een relatief omvangrijk taak van de gemeente geworden waar ook relatief veel geld mee gemoeid is (> € 500.000). Vanwege de omvang van de dienstverlening zullen, op grond van het eigen aanbestedingenbeleid van de gemeente Heusden, de huidige contracten opnieuw bekeken moeten worden en zal een (Europese) aanbesteding moeten plaatsvinden.

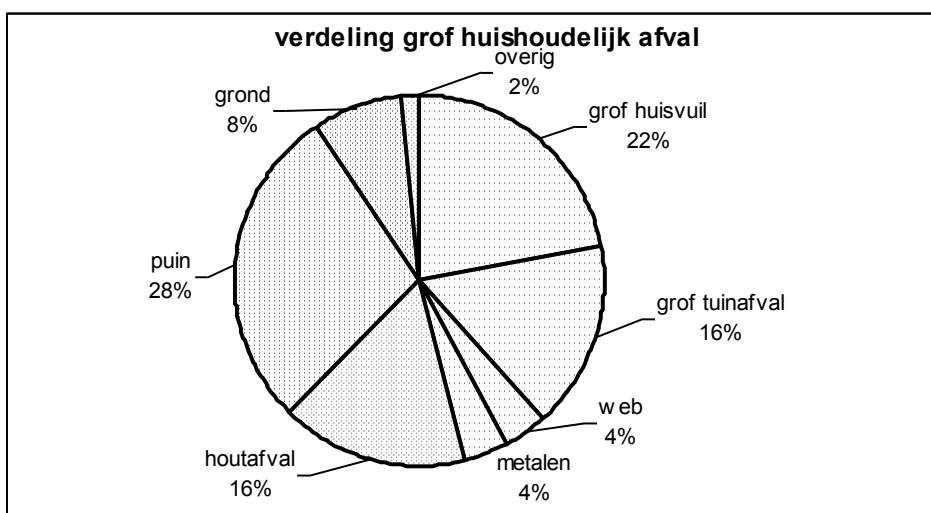
Resultaten

Onderstaand zijn de inzamelresultaten van de laatste jaren vergeleken. Landelijk en regionaal zijn over grof huishoudelijk afval slechts zeer beperkt resultaten beschikbaar voor vergelijking en benchmarking.

De gemeente Heusden realiseert een scheidingspercentage van circa 75% van al het grof huisvuil dat op de milieustraat wordt aangeboden. Daarmee lijkt de landelijke doelstelling van 75% al bereikt. Enige nuancering is echter op zijn plaats omdat hierin ook het bouw- en sloopaafval is meegerekend. Dit bouw- en sloopaafval wordt aangeboden op de milieustraat maar is eigenlijk afkomstig van activiteiten die bedrijfsmatig van omvang zijn en waarvoor de gemeente geen zorgplicht heeft.

De verdeling van de verschillende afvalstromen over de totale hoeveelheid is weergegeven in onderstaande figuur.

Uit deze figuur blijkt dat als bouw- en sloopaafval (i.c. puin en houtafval) niet volledig worden meegewogen een scheidingspercentage van circa 50 tot 60% wordt gerealiseerd.

Uitvoeringsmaatregelen

- Voor de verbetering / vernieuwing van de huidige gecentraliseerde milieustraat in Drunen is een project gestart zodat voldaan kan worden aan de eisen op het gebied

van arbo, milieu en klantvriendelijkheid. Dit project zal worden voortgezet.

- De lopende afspraken voor verwijdering van afvalstoffen vanaf de milieustraat zullen, op grond van het aanbestedingenbeleid, worden herzien. Daarbij zal onderzocht worden waar samenwerking met milieustraten van gemeenten in de regio (kosten)voordeel oplevert.
- Voor bouw- en sloopafval heeft de gemeente geen zorgplicht, behalve voor kleine hoeveelheden die incidenteel vrijkomen bij huishoudens. Onderzocht zal worden hoe deze afvalstroom, indien afkomstig van als bedrijfsmatig te beschouwen activiteiten, naar de particuliere markt kan worden afgebogen. Mogelijkheden zijn bijvoorbeeld het invoeren van een maximum of het op het niveau van de markt brengen van de tarieven bij grotere hoeveelheden. Daarbij zullen beproefde oplossingen van andere gemeenten worden betrokken.
- De burgers zullen worden voorgelicht over het gescheiden houden van de verschillende deelstromen en de wijze van aanbieden op de milieustraat.
- Landelijke ontwikkelingen op het gebied van afvalverwerking zullen worden gevolgd. Waar kansen zijn worden delen van het grof huisvuil gescheiden ingezameld met het oog op hergebruik.

3.9 Wit- en Bruingoed

Landelijk beleid

Onder wit- en bruingoed (WEB) worden alle afgedankte elektrische of elektronische apparaten verstaan. In de praktijk wordt een onderscheid gemaakt tussen groot en klein wit- en bruingoed. Met klein WEB worden alle elektrische apparaten, voorzien van een stekker, adapter, accu of batterij, die in de boodschappentas of chemobox passen, bedoeld.

Voor de verwijdering van wit- en bruingoed is door het Ministerie van VROM een aparte Algemene Maatregel van Bestuur opgesteld. Sinds 1999 zijn gemeenten verplicht wit- en bruingoed gescheiden in te zamelen en, alleen of in regionaal verband, een brengvoorziening te hebben.

In het Besluit wit- en bruingoed worden producenten en importeurs verantwoordelijk gesteld voor het tot stand brengen van een lekvrije afvalbeheerstructuur voor elektrische en elektronische apparatuur; zowel in organisatorische als financiële zin. Doel van een dergelijke structuur is zoveel mogelijk product- en materiaalhergebruik.

Consumenten betalen bij de aankoop van een nieuw apparaat een zogenaamde verwijderingsbijdrage. Detaillisten moeten, bij aankoop van een nieuw product, het oude product van de klant 'om niet' innemen.

Voor een efficiënte afvoer naar de producten en importeurs is een landelijk netwerk van regionale overslagstations (ROSSen) opgezet. Deze ROSSen worden gefinancierd door de producenten/importeurs. Gemeenten betalen een (klein) bedrag per inwoner voor transport naar het ROS. Bij het ROS vindt demontage en scheiding plaats naar schadelijke en herbruikbare onderdelen. Voor de verwerking van CFK-houdende koel- en vriesapparatuur gelden speciale - strengere - eisen. Daarnaast zorgt het ROS ook voor registratie.

Op dit moment is de keten nog niet lekdicht: vooral via handelaren en reparateurs verdwijnen apparaten.

De landelijke inzameldoelstelling is 90% in 2006.

Huidige situatie gemeente Heusden

De gemeente Heusden heeft zich aangesloten bij het Regionaal Overslag Station van het (voormalige) gewest 's-Hertogenbosch. Hiervoor wordt door de gemeente een vaste vergoeding per inwoner betaald. Op de milieustraat in Drunen kunnen burgers hun afgedankte wit- en bruingoed gratis afgeven. Kleine apparaten kunnen ook 2 maal per jaar worden aangeboden bij de standplaatsen van de chemokar.

Daarnaast zijn detaillisten verplicht om bij verkoop van een nieuw product het (vergelijkbare) oude om niet terug te nemen.

De gemeente is bij wet verplicht een haalvoorziening in stand te houden. Voor het op afroep huis-aan-huis inzamelen van groot wit- en bruingoed worden dezelfde tarieven in rekening gebracht als voor grof huisvuil, als bijdrage in de transport- en handlingskosten. Wit- en bruingoed mag namelijk niet tegelijk met het grof huisvuil met een vuilnisauto worden ingezameld. Verwerkingskosten worden uiteraard niet in rekening gebracht. Hiermee wordt gestimuleerd dat burgers hun wit- en bruingoed zoveel mogelijk zelf op de milieustraat

inleveren. Op dit moment heeft de gemeente geen contract voor het, op verzoek van de burger, ophalen van WEB.

Resultaten

Voor wit- en bruingoed is als taakstelling vastgelegd dat 90% gescheiden moet worden ingezameld. Er is geen richtlijn omdat wit- en bruingoed uit te veel verschillende producten bestaat waarvan de hoeveelheden soms per kilo en soms per stuk worden gemeten. Een vergelijking met landelijke of regionale resultaten is daarom ook niet mogelijk. Aan de hand van sorteerproeven kan bekeken worden hoeveel wit- en bruingoed bij het restafval terecht komt.

Uitvoeringsmaatregelen

- De huidige inzamelstructuur voor wit- en bruingoed zal niet worden gewijzigd.
- Onderzocht zal worden of uit efficiency-overwegingen de wettelijk verplichte huis-aan-huis inzameling ondergebracht kan worden bij het contract met de Afvalstoffendienst (onze eigen Buitendienst Gemeentewerken is niet ingericht om zelf inzamelroutes te rijden). Hiervoor moet wel een tarief voor voorrijkosten in rekening worden gebracht om zoveel mogelijk te stimuleren dat burgers hun wit- en bruingoed naar de milieustraat brengen, afgeven bij de chemokar (kleine apparaten) of inleveren bij hun leverancier bij de aanschaf van een nieuw apparaat.
- In voorlichting zal vooral aandacht worden besteed aan het gescheiden houden van kleine elektr(on)ische apparaten door de burger. De halfjaarlijkse KCA-inzamelacties kunnen hierbij worden aangegrepen als voorlichtingsmoment. Verder zal worden aangesloten bij landelijke campagnes zoals “Van het een komt het ander”.

3.10 Voorlichting en communicatie

Landelijk beleid

Landelijk krijgt de burger in de afvalverwijdering steeds meer aandacht:

- om bewonersenquête's te houden is subsidie mogelijk in het kader van het programma STAP;
- er komen steeds meer (vernieuwende) voorlichtingscampagnes bij diverse gemeenten;
- er zijn landelijke verbeteringen gericht op verbetering van voorlichting om zo de gescheiden inzameling te verbeteren.

Landelijk wordt vooral nieuwe wetgeving in landelijke massamediale campagnes aangekondigd. Voorbeeld hiervan is de campagne met de Postbus 51-spotjes over de gescheiden inzameling van wit- en bruingoed. Daarnaast is op landelijk niveau voorlichtingsmateriaal ontwikkeld zoals: "Minder afval heb je zelf in de hand" en "Van het één komt het ander". Deze algemene voorlichting wordt aan alle gemeenten verstrekt door het Ministerie van VROM.

Ook door producenten of afvalverwerkers wordt voorlichtingsmateriaal ontwikkeld, voorbeelden zijn de Stichting Kringloop Glas, de Stichting Batterijen (STIBAT) en Stichting Kringloop Blik.

Daarnaast bestaat er natuurlijk voorlichtingmateriaal dat ontwikkeld is door milieuorganisaties. Bekendste voorbeeld hiervan zijn de JA-NEE-stickers voor reclaimedrukwerk die door veel mensen gebruikt worden.

Huidige situatie gemeente Heusden

De afdeling Milieu draagt zorg voor de voorlichting op het gebied van afval, ondersteund door het cluster communicatie van de afdeling Bestuursondersteuning en de voorlichter van de Afvalstoffendienst. Er zijn vier informatiemiddelen te onderscheiden:

- De afvalwijzer; deze wordt jaarlijks verspreid onder alle burgers. De afvalwijzer bevat alle informatie over de inzameling per kern en een afval-abc waarin kort informatie wordt gegeven over hoe afval te scheiden en waarom;
- De directe voorlichting bij telefonische vragen. Alle vragen over de huis-aan-huisinzameling worden beantwoord door de balie van de Afvalstoffendienst, overige vragen door de front-office van de gemeente Heusden en de afdeling Milieu;
- De gemeentelijke infopagina's. Deze worden structureel gebruikt voor voorlichting over acties of inzamelen (bijvoorbeeld KCA, bladkorven of gewijzigde inzameldata en -routes rondom feestdagen). Ook wordt hier ad hoc informatie gegeven over verschillende zaken.
- De website van de gemeente Heusden. Onder andere de afvalwijzer is digitaal op de website te vinden. Daarnaast is er uitgebreide informatie te vinden over diverse afvalstromen, maar ook bijvoorbeeld een link naar KICI met informatie over de dichtstbijzijnde textielcontainer.

Tenslotte is er de voorlichting die aan de telefoon, de poort van de milieustraat of op straat wordt gegeven door de medewerkers van de gemeente Heusden en de Afvalstoffendienst.

Uitvoeringsmaatregelen

- Communicatie speelt een belangrijke rol bij het behalen van de preventie- en hergebruiksdoelstellingen. Daarom zal structureel aandacht aan afval besteed

worden. Belangrijke structurele voorlichting aan burgers is het uitbrengen van de jaarlijkse afvalkalender. De afvalkalender is bij burgers het meest bekende voorlichtingsinstrument over afval. Hierop kunnen jaarlijks alle inzamelmogelijkheden en data overzichtelijk weergegeven worden. Daarnaast zal extra gecommuniceerd worden over behaalde resultaten, scheidingsregels en het waarom van afvalscheiding.

- Waar mogelijk zal worden samengewerkt met natuur- en milieuverenigingen om afvalscheiding en -preventie onder de aandacht van de burger te brengen.
- Een goed uitgewerkt communicatieplan is noodzakelijk om wijzigingen in of proeven met de inzamelstructuur tot een succes te maken. Voor nieuwe ontwikkelingen (zoals invoering van nieuwe containers of tariefdifferentiatie) zal een apart voorlichtingstraject ingezet worden.
- Medewerkers van de gemeente Heusden en de Afvalstoffendienst worden geschoold en op de hoogte gehouden over nieuwe ontwikkelingen en praktische zaken (zoals gewijzigde inzameldagen).

4. Uitvoeringsprogramma

In de tabel op de volgende bladzijde zijn de uitvoeringsmaatregelen van alle afvalstromen en onderwerpen weergegeven.

Vooralsnog worden minimale extra kosten verwacht voor het uitvoeren van de diverse maatregelen. De maatregelen welke extra kosten met zich meebrengen die nog niet in de begroting zijn verwerkt, zijn als zodanig opgenomen in de tabel. Tezijnertijd zullen deze kosten worden betrokken in de voorjaarsnota's 2004 tot en met 2007.

De overige genoemde uitvoeringsmaatregelen in de tabel kunnen waarschijnlijk worden uitgevoerd binnen de bestaande budgetten en formaties.

Tabel 1: Uitvoeringsmaatregelen

Jaar	Uitvoeringsmaatregel	Geraamde (extra) financiële middelen
2004	Aanbesteding transport en verwijdering grof huishoudelijk afval vanaf de milieustraat. Eventueel samenwerking met omliggende gemeenten. Voorbereidingen starten reeds in 2003.	Ondersteuning door adviesbureau, kosten ca. € 15.000. Mogelijk worden besparingen gerealiseerd door afsluiten nieuw(e) contract(en) en eventuele samenwerking. Vooralsnog geen extra budget nodig.
2004	Afsluiten nieuw contract voor inzameling en afzet van oud papier, eventueel in samenwerking met omliggende gemeente(n). Voorbereidingen starten reeds in 2003.	De kosten van het afsluiten van een nieuw contract zullen worden gecompenseerd door de opbrengsten van het oud papier en karton. Geen extra budget nodig.
2004	Onderzoeken samenwerking op het gebied van kringloopactiviteiten (activiteiten al gestart in 2003).	Tegenover kosten van onderzoek staan ook opbrengsten door samenwerking. Geen extra budget nodig.
2004	Onderzoeken mogelijkheden invoering software voor monitoring hoeveelheden afvalstromen.	€ 7.000 voor aanschaf software en onderhoudskosten 1 ^e jaar. Intern bezien of deze kosten voor rekening van afdeling Milieu & Handhaving of afdeling I&A moeten komen.
2004	Uitvoeren van sorteeroproeven.	€ 34.000 (reeds opgenomen in voorjaarsnota 2004). Er zal subsidie worden aangevraagd in het kader van SAM (stimulering aanpak milieudrukvermindering).
2004	Burger betrekken in bepaling doelen voor opbrengsten textielinzameling. Voorbereidingen starten reeds in 2003.	Geen.
2004-2005	Acties voor verbeteren scheiden GFT-afval.	Eenmalig tot een maximum van € 20.000. De verwachte besparing bij een verbetering van het huidige resultaat met 10% is circa € 30.000 per jaar. Geen extra budget nodig.
2004-2005	Plaatsen ondergrondse containers voor restafval in Heusden-vesting.	Kosten per container € 6.000 / € 7.000 (jaarlijkse kosten zijn lager i.v.m. afschrijftermijn). Totaal bedrag excl. kosten voor plaatsing, etc. en afhankelijk van definitief aantal containers. De verwachte besparing van de verwerkingskosten van illegaal restafval liggen tussen ca. € 10.000 en € 14.000 per jaar. Geen extra budget nodig.

2004-2005 Onderzoeken plaatsing prullenbakken bij glasbakken.

Geen.

Jaar	Uitvoeringsmaatregel	Geraamde (extra) financiële middelen
2004-2005	Onderzoeken mogelijkheden ombuigen bouw- en sloopafval naar particuliere markt, indien afkomstig van als bedrijfsmatig te beschouwen activiteiten.	Geen.
2004-2006	Vorbereiding en invoering tariefdifferentiatie. Vorbereiding start reeds in 2003.	Ondersteuning door adviesbureau, kosten ca. € 15.000 (te verdelen over 2004-2005). Kosten als tariefdifferentiatie eenmaal is ingevoerd nog nader te bepalen. Uitgangspunt is dat de meerkosten van inzameling en voorbereiding worden terugverdiend door een lager aanbod aan restafval en een betere afvalscheiding. Geen extra budget nodig.
2004-2006	Voortzetten project verbetering/vernieuwing milieustraat. Activiteiten lopen reeds in 2003.	Geen.
2004-2007	Stimuleren van afvalpreventie door het uitvoeren van concrete acties zoals bijvoorbeeld milieuvriendelijk winkelen, het weren van reclaimedrukwerk en thuiscomposteren.	Geen.
2004-2007	In alle communicatie over GFT-afval boodschap centraal stellen dat GFT-afval scheiden loont.	Geen.
2004-2007	Consequent herstellen van duocontainers door terugplaatsen tussenschotten. Plaatsen of herstellen van GFT-containers bij verzamelvoorzieningen.	Geen.
2004-2007	Voortzetten flankerend beleid GFT-inzameling: inzamelen kerstbomen door schooljeugd en plaatsen bladkorven in het najaar.	Geen.
2004-2007	Evalueren KCA-inzamelstructuur en eventueel bijstellen.	Geen.
2004-2007	Aangrijpen inzamelacties KCA via standplaatsen om gescheiden inzameling van KCA onder de aandacht van burgers te blijven brengen.	Geen.
2004-2007	Handhaven huidige serviceniveau van glaszameling.	Geen.

Jaar	Uitvoeringsmaatregel	Geraamde (extra) financiële middelen
2004-2007	Bij nieuwbouwprojecten onderzoeken of uitbreiding aantal locaties en glasbakken nodig is.	Geen.
2004-2007	Bij renovaties publieke ruimten mogelijkheden onderzoeken voor ondergrondse glascontainers.	€ 4.000 per container excl. kosten voor plaatsing (totale kosten afhankelijk van aantal containers). Kosten worden meegenomen in het betreffende project.
2004-2007	Extra voorlichting geven over locaties glasbakken en scheidings-regels om het hergebruiksresultaat van glas te verhogen en de verontreinigingsgraad te verlagen.	Geen.
2004-2007	Voortzetten huidige inzamelstructuur oud papier en karton.	Geen.
2004-2007	Voortdurend aandacht voor communicatie over scheidingsregels, bewustwording, enzovoorts.	€ 7.000 per jaar. De middelen binnen de afdeling Milieu zullen hierbij worden betrokken.
2004-2007	Handhaven inzamelstructuur voor textiel.	Geen.
2004-2007	Communiceren scheidingsregels textiel.	Geen.
2004-2007	Bij uitbreidings-/woningbouwplannen onderzoeken of uitbreiding inzamelvoorzieningen voor textiel nodig is.	Geen.
2004-2007	Burgers voorlichten over scheiding grof restafval en wijze van aanbieden op de milieustraat.	Geen.
2004-2007	Volgen landelijke ontwikkelingen. Waar kansen zijn delen grof restafval gescheiden inzamelen met oog op hergebruik.	Geen.
2004-2007	Voortzetten huidige inzamelstructuur voor wit- en bruingoed.	Geen.
2004-2007	In voorlichting aandacht besteden aan gescheiden houden kleine elektr(on)ische apparaten. Aansluiten bij landelijke campagnes.	Geen.
2004-2007	Bij voorlichting en communicatie over afvalscheiding en –preventie samenwerken met natuur- en milieuverenigingen.	Geen.

Jaar	Uitvoeringsmaatregel	Kosten
2004-2007	Bij nieuwe ontwikkelingen (nieuwe containers uitzetten of tariefdifferentiatie) opstellen van communicatieplan.	Geen.
2004-2007	Medewerkers gemeente Heusden en Afvalstoffendienst scholen en op de hoogte houden over nieuwe ontwikkelingen en praktische zaken.	Kosten van eventuele opleidingen, cursussen etc. Bekeken wordt of dit betaald kan worden uit de algemene opleidingsbudgetten.
2005	Uitvoeren wijkgerichte acties voor verbetering scheiding GFT-afval.	Geen.
2005	Onderzoeken en invoeren DIS.	€ 200 / € 400 voor beschikbaar stellen geschikte inzamelmiddelen. Geen extra budget nodig.
2005	Onderzoeken eventuele verbetering van het serviceniveau van de inzameling van oud papier en karton.	Eventueel kosten voor minicontainers.
2006	Onderzoek naar mogelijkheden om prestatiegerichte afspraken te maken met verenigingen bij de inzameling van oud papier.	De hogere subsidies kunnen bekostigd worden uit een betere scheiding van oud papier en daardoor lagere verwerkingskosten voor restafval.
2006-2007	Mogelijkheden onderzoeken voor plaatsen papiercontainers bij appartementencomplexen.	€ 750 per container (totale kosten afhankelijk van aantal containers). Tezijnertijd zal worden gezien hoe deze maatregelen bekostigd zullen worden.
2007	In kaart brengen grijze circuit textielinzameling.	Geen.
2007	Onderzoeken of huis-aan-huis inzameling wit- en bruingoed kan worden ondergebracht in contract Afvalstoffendienst.	Kosten uitbreiding contract zullen worden gecompenseerd door besparing kosten buitendienst.

Bijlage 1

Lijst van gebruikte afkortingen

AVI	Afvalverbrandingsinstallatie
CBF	Centraal Bureau Fondsenwerving
DIFTAR	Tariefdifferentiatie
DIS	Detaillisten Inname Systeem
GFT	Groente-, fruit- en tuinafval
KCA	Klein Chemisch Afval
KGA	Klein Gevaarlijk Afval
KICI	Kleding Inzameling Charitatieve Instellingen
LAP	Landelijk Afvalbeheer Plan
PRN	Stichting Papier Recycling Nederland
ROS	Regionaal Overslag Station
STAP	Stimulerings Programma Afvalscheiding en -Preventie
VAOP	Vereniging van Aanbieders van Oud Papier
WEB	Wit- en bruingoed